

# COMMISSION DE LA DÉFENSE NATIONALE

du

MERCREDI 13 MAI 2020

Après-midi

---

# COMMISSIE VOOR LANDSVERDEDIGING

van

WOENSDAG 13 MEI 2020

Namiddag

---

De openbare commissievergadering wordt geopend om 16.33 uur en voorgezeten door de heer Peter Buysrogge.

La réunion publique de la commission est ouverte à 16 h 33 et présidée par M. Peter Buysrogge.

De **voorzitter**: Collega's, van harte welkom iedereen. Op de agenda staan vragen over de aanbestedingsprocedure voor de mondkmaskers. Op basis van de ingediende vragen leek het mij raadzaam om daarover een actualiteitsdebat te houden. Het Reglement geeft ons die mogelijkheid en dus maken wij daarvan gebruik.

Volgens het Reglement heeft iedereen twee minuten spreektijd. Wie geen vraag heeft ingediend, maar toch aan het woord wenst te komen, krijgt daartoe de gelegenheid na het antwoord van de minister. Ik stel dus voor dat we beginnen met de vraagstellers, vervolgens luisteren we naar het antwoord van de minister, waarna er een mogelijkheid tot repliek is voor de collega's die een vraag hebben ingediend en, tot slot, kunnen de collega's die geen vraag hebben ingediend, ook het woord krijgen.

Kan iedereen daarmee akkoord gaan? (*Instemming*)

## **01** COVID-19 - mondkmaskers: actualiteitsdebat en toegevoegde vragen van

- Steven Creyelman aan Philippe Goffin (Buitenlandse Zaken en Defensie) over "De aankoop van mondkmaskers via Defensie" (55005617C)
- Kris Verduyckt aan Philippe Goffin (Buitenlandse Zaken en Defensie) over "De stand van zaken betreffende de mondkmaskers" (55005839C)
- Hugues Bayet aan Philippe Goffin (Buitenlandse Zaken en Defensie) over "De bestelling van 12 miljoen mondkapjes door Defensie" (55005906C)
- Michael Freilich aan Philippe Goffin (Buitenlandse Zaken en Defensie) over "De aankoop van mondkmaskers" (55005928C)
- Annick Ponthier aan Philippe Goffin (Buitenlandse Zaken en Defensie) over "De door Defensie bestelde mondkmaskers" (55005948C)
- Michael Freilich aan Philippe Goffin (Buitenlandse Zaken en Defensie) over "De procedure voor de aankoop van mondkmaskers door Defensie" (55006006C)
- Bram Delvaux aan Philippe Goffin (Buitenlandse Zaken en Defensie) over "De verdeling van de mondkmaskers" (55006019C)
- Peter Buysrogge aan Philippe Goffin (Buitenlandse Zaken en Defensie) over "De levering en verdeling van de 18 miljoen mondkmaskers" (55006026C)
- Julie Chanson aan Philippe Goffin (Buitenlandse Zaken en Defensie) over "De stand van zaken betreffende de bestelling van de mondkmaskers" (55006032C)
- Nadia Moscufo aan Philippe Goffin (Buitenlandse Zaken en Defensie) over "De bestelde mondkmaskers" (55006038C)
- Kris Verduyckt aan Philippe Goffin (Buitenlandse Zaken en Defensie) over "De aanbesteding van mondkmaskers door Defensie" (55006042C)
- Wouter De Vriendt aan Philippe Goffin (Buitenlandse Zaken en Defensie) over "De bestelling van mondkmaskers" (55006043C)

## **01** COVID-19 - masques de protection: débat d'actualité et questions jointes de

- Steven Creyelman à Philippe Goffin (Affaires étrangères et Défense) sur "L'achat de masques de protection par l'entremise de la Défense" (55005617C)
- Kris Verduyckt à Philippe Goffin (Affaires étrangères et Défense) sur "La situation concernant les

masques de protection" (55005839C)

- Hugues Bayet à Philippe Goffin (Affaires étrangères et Défense) sur "La commande de 12 millions de masques de protection effectuée par la Défense" (55005906C)

- Michael Freilich à Philippe Goffin (Affaires étrangères et Défense) sur "L'achat de masques de protection" (55005928C)

- Annick Ponthier à Philippe Goffin (Affaires étrangères et Défense) sur "Les masques de protection commandés par la Défense" (55005948C)

- Michael Freilich à Philippe Goffin (Affaires étrangères et Défense) sur "La procédure pour l'achat de masques de protection par la Défense" (55006006C)

- Bram Delvaux à Philippe Goffin (Affaires étrangères et Défense) sur "La distribution des masques de protection" (55006019C)

- Peter Buysrogge à Philippe Goffin (Affaires étrangères et Défense) sur "La livraison et la distribution des 18 millions de masques de protection" (55006026C)

- Julie Chanson à Philippe Goffin (Affaires étrangères et Défense) sur "La situation concernant la commande des masques" (55006032C)

- Nadia Moscufo à Philippe Goffin (Affaires étrangères et Défense) sur "Les masques commandés" (55006038C)

- Kris Verduyck à Philippe Goffin (Affaires étrangères et Défense) sur "L'adjudication de masques de protection par la Défense" (55006042C)

- Wouter De Vriendt à Philippe Goffin (Affaires étrangères et Défense) sur "La commande de masques de protection" (55006043C)

**01.01 Steven Creyelman (VB):** Mijnheer de minister, op 29 april 2020, een halve maand geleden dus, verklaarde u tijdens een interview met de RTBF dat de regering aan Defensie de opdracht had gegeven achttien miljoen mondmaskers te bestellen. Vorige week mocht ik in de commissie Legeraankopen van de Staf vernemen op welke manier Defensie die bestelling had aangepakt.

Mijnheer de minister, ik moet eerlijk toegeven dat ik er vrij veel vertrouwen in had. Ik had er vertrouwen in dat voor een keer in ons land eens iets efficiënt zou worden aangepakt.

Dat was echter buiten de waard of buiten de Belgische Staat gerekend. Blijkbaar is er immers weinig of geen achtergrondcontrole van de potentiële buitenlandse leveranciers gebeurd, waardoor minstens moet worden opgemerkt dat die leveranciers balanstechnisch van bedenkelijke aard zijn.

Een van beide leveranciers heeft een maatschappelijk kapitaal dat kleiner is dan datzelfde kapitaal van een doorsnee Vlaams frietkot, zijnde zowat 31.000 euro. De tweede leverancier heeft zelfs een negatief eigen vermogen. Wij hebben het dan nog niet gehad over het bijna 1,2 miljoen overgedragen verlies van een van beide leveranciers.

Mijnheer de minister, ten eerste, meent u dat het een goed idee is om bij dergelijke firma's achttien miljoen mondmaskers te bestellen?

Ten tweede, is van de bewuste leveranciers een achtergrondcontrole, al dan niet boekhoudkundige controle, gedaan?

Mijnheer de minister, het voorgaande was al van bedenkelijke aard. Ik heb dus gelukkig nog geen vragen gesteld over het feit dat uw mondmaskers niet compatibel zijn met de bestelling van minister Geens. Ik hoef u daarover gelukkig geen vragen te stellen. Dat zal mijn goede collega, mevrouw Ponthier, straks doen.

Wat ik wel graag van u had geweten, is het volgende. Wat houdt de opdracht van de federale regering precies in? Wat waren de technische modaliteiten waaraan de bestelling van Defensie moest voldoen?

Mijn vraag over de financiering werd vorige week al beantwoord, dus die zal ik niet meer stellen.

De vraag van 1 miljoen heb ik vorige week ook aan de Staf gesteld, maar die heeft ze vrolijk naar u doorgeschoven. Blijkbaar ligt dit heel gevoelig. Zal Defensie instaan voor de stockage van de mondmaskers? Indien ja, waar en hoe zal dat precies gebeuren?

Staat Defensie op dit moment in of zijn er plannen voor de stockage van persoonlijk beschermingsmateriaal, al dan niet bestemd voor doelen buiten het departement? Indien dat het geval is, over welke PBM's gaat het

en waar worden die gestockeerd?

Tot slot wil ik nog een vraag stellen die mijn fractie al een paar keer aan minister De Block heeft gesteld, maar waarop ze geen antwoord heeft gekregen. Klopt het dat de meer dan 57,5 miljoen chirurgische mondmaskers die werden gestockeerd in de legerkazerne in Namen nog in goede staat waren toen ze werden vernietigd? Klopt het dat ze moesten worden vernietigd omdat er asielzoekers zouden worden ondergebracht in de kazerne?

**01.02** **Hugues Bayet** (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, je vous ai déjà interrogé, lors de la dernière réunion de cette commission, au sujet de la saga des masques.

Je me permets de revenir vers vous, aujourd'hui, car la commande a été finalisée et deux sociétés, l'une luxembourgeoise et l'autre belge, ont été sélectionnées, la livraison des masques devant avoir lieu le 24 mai prochain.

Monsieur le ministre, je souhaiterais obtenir un peu plus de détails au sujet de cet achat qui a été confié à la Défense. Ainsi, pourquoi avoir choisi un modèle de masque qui n'est pas compatible avec les filtres qui seront distribués à l'initiative du ministre Geens? Pour ce qui concerne les fournisseurs, pourquoi ne pas vous être uniquement adressé à des sociétés belges? Cela démontre, selon moi, la nécessité d'une production essentielle en Belgique afin d'éviter de toujours devoir s'adresser à des firmes étrangères. Quid de la logistique et du calendrier de cette commande en termes de réception et de distribution? Est-ce l'armée qui sera chargée de distribuer ces masques? Une logistique sera-t-elle organisée pour ce faire ou les communes qui ont déjà pallié les manquements du fédéral seront-elles une nouvelle fois mises à contribution?

De **voorzitter**: Mijnheer Verduyckt, ik ga ervan uit dat u uw twee vragen samenvoegt tot één geheel.

**01.03** **Kris Verduyckt** (sp.a): Mijnheer de voorzitter, ik heb heel veel vragen ingestuurd en zou die algemeen willen inleiden. Het dossier van de mondmaskers dat nu bij Defensie is terechtgekomen, kent een voorgeschiedenis bij andere ministers. De samenvatting daarvan in twee woorden: te laat. Misschien ook te veel ministers. Defensie kan daar in wezen niets aan doen. Vorige week in de commissie hebben we gemerkt dat Defensie snel en goed heeft willen werken. Dat was heel duidelijk. Door de voorgeschiedenis en de spoed in dit dossier maak ik me vandaag zorgen over twee dingen: over de rechtsgeldigheid van de procedure en over het resultaat ervan.

Het eerste deel van mijn vragen gaat over het voortraject met de Belgische sector en waarom dit geen vervolg heeft gekend. Dat is mij niet duidelijk uit het dossier. Bij de juridische waterdichtheid heb ik dan weer een aantal bedenkingen. Ik stel vast dat het dossier tijdens de procedure werd geconfronteerd met een wijziging van de norm van het product, wat vrij uitzonderlijk is. Normaal doet men jaren over het vaststellen van een norm, maar hier werd die op vier dagen tijd veranderd, tijdens de procedure. Dit gaat niet over een detail: het betreft de discussie inzake filter en doorlaatbaarheid van een mondmasker. Dat is niet onbelangrijk, want we zouden ook een metalen mondmasker kunnen maken waar niets doorheen komt, maar dan is men wel binnen twee minuten dood en dat is niet de bedoeling. Essentieel aan een filter is dat die bruikbaar is en dat mensen hem kunnen gebruiken. Daar is iets aan veranderd en daar maak ik me zorgen over. Ik stel vast dat men aan het dossier het woord "gelijkwaardig" heeft toegevoegd, dit wellicht niet zonder reden.

Wat de procedure betreft, is mij niet duidelijk waarom de vier geselecteerde bedrijven, waaronder drie Belgische, er uiteindelijk twee zijn geworden. Op basis van de vermelde criteria kan ik niet besluiten waarom die selectie is gebeurd.

Mijnheer de minister, ik maak mij vooral zorgen over het resultaat. Er zijn vandaag veel vragen over een van de twee aangestelde firma's. Uit het dossier blijkt niet of deze firma garanties heeft kunnen bieden met betrekking tot die 250.000 maskers. Ik weet ook niet of de modellen intussen zijn ingediend. Mijnheer de minister, u neemt toch wel een bijzonder groot risico door met zo'n firma in zee te gaan.

Het allerbelangrijkste is dat zij ons die mondmaskers straks kan leveren, daarover gaat het uiteindelijk. Het is een postbusfirma. Het is een firma die geld heeft, want het gaat over een markt waar cash geld vandaag heel belangrijk is, dus waarschijnlijk is het een firma met geld. Het is duidelijk geen textielbedrijf. Zijn wij zeker dat wij de mondmaskers gaan hebben en dat de kwaliteit in orde zal zijn?

Wij nemen hier toch wel een risico. Heel de natie kijkt vandaag naar ons. Mijnheer de minister, het zou heel erg zijn, mocht dit mislopen. Ik hoop dat die procedure waterdicht is. Ik lees bijvoorbeeld ook dat de firma nog enkele documenten moest indienen. Dat maakt het toch allemaal een beetje twijfelachtig.

Mijnheer de minister, ten slotte, bent u er zeker van dat de procedure juridisch waterdicht is en dat wij het resultaat zullen krijgen waarvoor wij veel geld betalen, namelijk goede mondkmaskers voor de Belgen?

**01.04 Michael Freilich (N-VA):** Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, een totaal onbekende postbusfirma, zonder gekende activiteit, die officieel wagens verhuurt, is uiteindelijk onze partner geworden bij wie wij voor bijna 40 miljoen euro mondkmaskers hebben besteld. Als ik zoiets hoor, gaan bij mij direct alle alarmbellen af.

De Belgische textielfederatie Creamoda heeft ook grote vragen bij deze gunning, vooral omdat de twee bedrijven financieel erg zwak staan. De heer Creyelman zei het reeds, de ene heeft een negatief eigen vermogen en een verlies van meer dan 1 miljoen euro, de andere heeft een kapitaal van ongeveer 30.000 euro op de bank staan. Ik weet wel dat wij pas voor de maskers zullen betalen als ze toekomen, dat zei u deze week op RTL.

Er is echter een probleem als men met dergelijke firma's in zee gaat. Als nadien blijkt dat er iets niet klopt, iets dat we vandaag of bij de levering zelf niet weten, wat dan? Over een maand kan bijvoorbeeld blijken dat de mondkmaskers na vijf wasbeurten rijp zijn voor de afvalbak. Dan kan men niets meer verhalen op die firma's, omdat zij niets hebben.

Vooraf over het postbusbedrijf Avrox uit Luxemburg zijn heel wat vragen gerezen. Alsico uit Ronse overweegt zelfs juridische stappen tegen Defensie. Ik vind dat het, als parlementslid in het algemeen en als lid van de commissie voor Legeraankopen in het bijzonder, mijn taak is om dit dossier grondig te controleren. Dat is belangrijk voor alle deelnemers aan deze aanbesteding. Voor hen is het belangrijk te horen dat alles correct verlopen is.

Ik moet toegeven dat mijn verbazing groot was toen ik maandag het dossier heb ingekeken. In plaats van een uitgebreid dossier kreeg ik alleen één dunne map met wat overzichtsdocumenten. De details kreeg ik niet te zien. Ik heb u een lijst bezorgd met een dertigtal vragen. Ik zal mij beperken tot het aanhalen van een handvol ervan. Ik hoop wel dat uw kabinet mij alsnog de uitgebreide antwoorden per mail kan bezorgen.

Ik houd het bij vijf vragen.

Ten eerste, waarom veranderde de mondkmaskernorm die met de industrie werd ontwikkeld? Klopt het dat er vanuit de kabinetten werd gelobbyd om de normen inzake luchtdoorlaatbaarheid, het aantal keer wassen en de temperatuur van het wassen af te zwakken?

Ten tweede, hoe is de firma Avrox überhaupt op de deelnemerslijst terechtgekomen, zeker als men weet dat de firma totaal onbekend is in dat milieu? De firma heeft geen website en geen telefoonnummer. Wie heeft die firma bij jullie aangebracht?

Ten derde, u vertelde dat de leden van de ambassade in Vietnam een bezoek brachten aan die firma's. Dat hebt u op RTL gezegd. Daarbij konden zij constateren dat alles in orde was. Dat vind ik opmerkelijk, want die firma's werden blijkbaar door uw diensten bezocht nog voor de opdracht was toegewezen aan die firma's. Velen vinden dat verdacht. Waarom controleert men een firma voor men zeker is dat zij de gunning zal krijgen? Hoeveel andere firma's werden er bezocht?

Ten vierde moeten we postbusfirma's zonder naam en zonder bekende activiteit, ofwel belastingontwijking, met alle middelen bestrijden. Geeft de overheid wel het juiste signaal door met een firma in zee te gaan die helemaal niet transparant is?

Ten vijfde, gebrek aan transparantie is een zaak, maar het is nog wat anders als men niet in orde is met de wetgeving. Welnu, ik heb ook via eigen speurwerk ontdekt dat Avrox niet in orde is. Zo heeft het bedrijf de verplichte neerlegging van de jaarcijfers sinds 2017 aan zich laten voorbijgaan.

Ik hoop dat u met de antwoorden kunt komen waarop iedereen zit te wachten.

**01.05 Annick Ponthier** (VB): Mijnheer de minister, mijn collega heeft al een aantal vragen gesteld bij het begin van de vergadering en vorige week gaf de Staf een technische toelichting in de commissie voor Legeraankopen en -verkoop. Ik wil u toch een aantal algemene vragen stellen in het actualiteitsdebat. Hopelijk komt er een concreet antwoord op.

Wat is in detail de huidige stand van zaken in het dossier, en meer bepaald wat de aanbestedingen en de levering betreft?

Blijft de vooropgestelde levertermijn, namelijk 24 mei, onveranderd, gelet op alle opmerkingen in het dossier?

Hoe zal de distributie worden georganiseerd? In hoeverre zal Defensie zich hiervoor engageren?

Ik herhaal nog even de vraag van mijn collega. Gezien de perikelen onlangs met de opslagcapaciteit van de strategische voorraad van de mondmaskers, wil ik vragen waar de mondmaskers opgeslagen zullen worden, als ze aankomen.

Zijn de door het kabinet-Geens bestelde filters nu conform of niet? U hebt daar in de media al op geantwoord, maar een kritische geest gelooft niet zomaar wat er in de traditionele media wordt verkondigd. Dit is dan het geschikte moment om uw uitleg hierover te horen en uitsluitsel te krijgen over de conformiteit en of een en ander al of niet gewenst was.

**01.06 Bram Delvaux** (Open Vld): Mijnheer de minister, ik wil de Staf danken voor de zeer vlotte opvolging om de aankoop te realiseren, zoals trouwens werd aangetoond in de vergadering van de commissie voor Legeraankopen en -verkoop. Ik heb eigenlijk alleen enkele praktische vragen. Wie zal instaan voor de verdeling van de mondmaskers? Hoe zal dat worden aangepakt? Zijn ze individueel verpakt? Zal er informatie beschikbaar zijn over het gebruik en het hergebruik?

**01.07 Peter Buysrogge** (N-VA): Mijnheer de minister, de heer Freilich heeft al heel wat vragen gesteld over de procedure. Ik ben net als hij enigszins ongerust, wanneer ik het dossier bekijk, want het is flinterdun. Ik hoop oprecht dat Defensie ons niet alle informatie bezorgd heeft en dat het dossier meer inhoudt dan wat wij gezien hebben. Ik ga ervan uit dat dat zo is, temeer daar er naar allerlei referenties wordt verwezen, die wij niet kunnen checken. Ik hoop dus dat er meer is dan wat ons is voorgelegd op grond van het inzagerecht.

Mijn vragen focussen vooral op wat er zal gebeuren, als de maskers op 24 mei effectief geleverd zijn in Peutie. Welke rol zal Defensie spelen in het transport en de verdeling van de maskers? Zal de geleverde stock meteen worden verspreid over de provinciale centra voor verdere distributie? Zal dat soms gefaseerd verlopen?

Met welke organisaties en overheden zal Defensie samenwerken? Zal Defensie überhaupt een rol spelen in het bezorgen van die maskers aan alle burgers? Is er enige idee van de kostprijs?

Bij de lokale besturen bestaat er heel wat onduidelijkheid over de vraag of er in de verdeling van de mondmaskers voor hen een rol is weggelegd. Ik hoop dat u daar straks duidelijkheid over kunt verschaffen.

Hoeveel van de 18 miljoen mondmaskers zullen gedurende een langere periode worden gestockeerd? Er was al een vraag over de mondmaskers in het verleden, maar wat zal er met een eventuele stockage in de toekomst gebeuren? Welke rol zal Defensie daarin spelen?

Wordt er voorzien in een ruimte voor de duurzame stockage? Zal Defensie opnieuw instaan voor de stockage?

De defensielaboratoria in Peutie voeren nu al kwalitatieve testen uit op aangekochte mondmaskers, met behulp van een testtoestel in bruikleen van Janssen Pharmaceutica. Defensie plande echter ook de aankoop van een tweede testtoestel, specifiek voor de stoffen maskers. Kon Defensie die aankoop inmiddels realiseren?

**01.08 Julie Chanson** (Ecolo-Groen): Monsieur le président, monsieur le ministre, tout comme mes collègues, ce dossier m'inquiète depuis plusieurs jours, au vu des informations que nous connaissons.

Lors de notre dernière commission, je vous interrogeais sur la nouvelle mission qui vous a été attribuée, à savoir effectuer cette fameuse commande de masques buccaux à destination des citoyens. Le marché étant à peine lancé, vous n'aviez alors pas pu répondre à toutes mes interrogations mais vous aviez quand même tenté de me rassurer. Je ne le suis absolument plus aujourd'hui car, depuis lors, nous avons pu obtenir diverses informations notamment en commission des Achats militaires mais également à la consultation du dossier et dans la presse.

Nous avons ainsi appris que le marché a été attribué à deux sociétés dont une dont on parle malheureusement beaucoup depuis le début de cette commission. Il s'agit de la société luxembourgeoise Avrox qui doit nous fournir 15 des 18 millions de masques buccaux en tissu que le gouvernement promet de distribuer en soutien aux initiatives locales déjà en place.

Si j'ose croire les quelques informations révélées sur cette entreprise, notamment par la presse néerlandophone, la société semble très peu fiable, comme certains collègues l'ont déjà dit. En effet, celle-ci possède une adresse dite de "boîte aux lettres" en périphérie du Luxembourg, comme des dizaines d'autres entreprises à cette même adresse.

En 2020, lorsqu'on effectue des recherches, on passe souvent par internet, par des sites de référence et on constate qu'Avrox n'existe en fait nulle part: pas de site internet, pas de numéro de téléphone. On apprend simplement que cette société semble en fait plus expérimentée dans la location de véhicules que dans la fabrication de masques.

Monsieur le ministre, même si vous avez tenté d'être rassurant, dimanche dernier, sur le plateau télévisé de l'émission dominicale de RTL, pour ne pas la citer, en nous confirmant que des représentants avaient pu visiter les usines précisées dans le marché et que celles-ci fabriquaient bel et bien des masques, j'aimerais que vous puissiez apporter, aujourd'hui, des explications à la commission de la Défense.

Comme mes collègues, je n'ai pas l'habitude de croire tout ce qui peut se raconter dans la presse. Dès lors, monsieur le ministre, pourriez-vous nous faire rapport officiel des informations dont vous disposez? Pourriez-vous nous rassurer sur le marché en cours et sur la fiabilité de l'une des deux sociétés auxquelles nous avons attribué le marché? En outre, pourriez-vous nous renseigner sur les *testings* et les échantillons en cours, sur la transaction financière ainsi que sur la réception de cette livraison? Aura-t-elle bien lieu aux dates que nous avons estimées? Peut-il être demandé à la Défense de mettre à disposition ses compétences de stockage, de livraison, etc., pour la réception de ces masques?

J'essaie de résumer toutes mes inquiétudes. J'espère que vous avez de toute façon lu ma question, qui était un peu plus longue. Par souci d'efficacité, pour ne pas répéter tout ce qui a déjà été dit, je m'arrêterai là. Vous aurez, en tout cas, bien compris que je suis inquiète et que j'attends de réelles réponses de votre part.

J'aimerais aussi prendre deux secondes pour remercier les membres du personnel de la Défense qui ont travaillé très dur et dans l'urgence nécessaire à ce dossier pour mener à bien cette mission, l'élaboration du cahier des charges et du marché. Je pense que nous pouvons les remercier pour le travail effectué, même s'il persiste quelques questions aujourd'hui. Je compte sur vous pour me rassurer et m'apporter les éléments d'information utiles.

**01.09 Nadia Moscufo** (PVDA-PTB): Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, je veux d'abord faire une remarque par rapport à la réunion à huis clos de la semaine dernière. Je ne sais pas si vous êtes au courant, monsieur le ministre, mais on a eu tout un débat sur le caractère à huis clos de cette réunion. Après coup, tout ce qui s'y est dit s'est retrouvé le lendemain dans la presse. Je ne veux pas entamer une longue polémique mais je pense qu'il faudra mener une discussion en commission de la Défense sur la manière dont on a organisé cette réunion la semaine dernière.

Vous n'étiez pas là et je comprends que vous ne sachiez pas toujours être présent mais en termes de transparence et de contrôle démocratique du Parlement sur le gouvernement, il me semble qu'il y a une petite défaillance démocratique. Je tiens par ailleurs à remercier toutes les personnes de la Défense qui étaient présentes et qui ont répondu à nos questions comme elles le pouvaient.

En ce qui concerne les masques, nous sommes en retard quand on voit la rapidité avec laquelle la Défense a pu trouver des fournisseurs et même si on peut encore discuter de l'efficacité de ces masques. En tout

cas, nous sommes très critiques sur ce retard. On se veut toutefois positifs en vous disant que ces masques, nous en avons besoin et que nous les voulons. En effet, le Conseil national de sécurité annonce qu'ils sont obligatoires dans les transports en commun et recommandés dans les magasins. Pourtant, nous ne sommes toujours pas capables dans ce pays d'en fournir deux par personne. Il y a donc une grande contradiction. On a intérêt à garder une certaine unité au niveau de notre population pour régler cette crise sanitaire importante. Le moins que l'on puisse dire, c'est que les bourdes par rapport aux masques n'aident pas à régler ce problème pour nos concitoyens.

Pourquoi a-t-on demandé à la Défense d'entreprendre ces démarches, alors que c'est le ministre Geens qui est, en principe, responsable des masques en tissu? Pourquoi a-t-on menti à la population en assurant que des masques et des filtres seraient commandés, avant d'annoncer que ces derniers ne devaient pas être insérés? C'est de la folie: on a commandé 18 millions de masques en tissu double, puis on dit que les filtres ne sont pas nécessaires! Pendant ce temps, on indique aux citoyens de bonne volonté qui cousent eux-mêmes des masques qu'il faudra bien un filtre. J'aimerais qu'on m'explique quelle était la matière des tissus commandés. Bref, c'est le foutoir en ce domaine!

Nous avons demandé à la Défense, qui n'a évidemment pas pu nous répondre, dans quelle mesure son personnel allait jouer un rôle dans la distribution des masques. Sauf erreur de ma part, je ne vois pas comment ce gouvernement a planifié cette opération.

Enfin, après réception des masques – et nous espérons que ce sera bien le 24 mai –, combien de temps durera leur contrôle qualitatif et quand seront-ils distribués à la population?

**01.10 Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, Defensie heeft de opdracht gekregen om een bestelling van 18 miljoen stoffen mondmaskers te plaatsen. Het is eerst en vooral positief te noemen dat de regering daarvan werk maakt, aangezien wij nu en in de toekomst stoffen mondmaskers nodig hebben. Het valt nooit te voorspellen of de maatregelen tegen het coronavirus in ons land zullen verstrengen. Daarom is het absoluut nuttig dat elke Belg voorzien wordt van een mondmasker. Defensie heeft ervaring met dat soort van logistieke operaties, dus het is niet onlogisch dat Defensie daarin een rol te spelen krijgt.

Het is ook goed dat wij daarover nu een publiek debat kunnen voeren. De commissie Legeraankopen heeft daarover reeds vergaderd, maar sommige elementen moeten deel kunnen uitmaken van het publiek debat.

Ik wil stellen dat Defensie zeer snel heeft gereageerd. Sommigen spreken over traagheid of over vijgen na Pasen. Ik mag natuurlijk niet te veel onthullen van datgene wat achter gesloten deuren werd verklaard, want die afweging komt de minister toe. Een dag nadat de opdracht bij Defensie terechtkwam, is de offerte en de aankondiging verstuurd naar bijzonder veel firma's. Defensie heeft dus zeer snel opgetreden. De deadline voor de levering is binnen een tweetal weken. Men had minder dan één maand de tijd om 18 miljoen mondmaskers te bestellen en te laten leveren, kortom een vrij krappe deadline. Ik heb geen indicaties dat wij die deadline niet halen, maar uiteraard kijk ik uit naar het antwoord van de minister. Ik bekijk dit met een kritische geest, maar ook met een open vizier.

Ik wil ook vaststellen dat een aantal punten van kritiek van collega Freilich in de pers niet overeenkomen met de realiteit. Collega Freilich verklaarde dat het ging over 58 miljoen mondmaskers, maar dat is fout, hij heeft zich vergist. Hij dacht dat het om een bestelling ging, maar in feite gaat het vooral over een raamakkoord, waarvan een klein deel effectief in bestelling is.

(...) te duur: 200 miljoen euro. Dat is fout: de prijs ligt lager. In de afgelopen weken hebben wij gepleit voor een sterke humanitaire rol van Defensie: hulp aan de natie tijdens dit soort calamiteiten. Als Defensie zo'n rol op zich neemt, moeten wij dat toejuichen en dat niet met de grond gelijkmaken met foutieve argumenten. Toch zijn er vragen die ik u wil stellen, mijnheer de minister.

Hoe grondig verliep de screening van de offertes, gezien de beperkte tijdspanne waarbinnen alles moest worden afgerond?

Welke garanties hebt u over het Luxemburgse bedrijf in kwestie dat voordien niet actief was binnen deze sector? Daar gaan immers de meeste vragen over, wat ook logisch is. Is dat bedrijf op een goede manier doorgelicht? Welke garanties zijn er dat de levering effectief zal kunnen gebeuren tegen 24 mei?

Ten slotte, een vraag die ons na aan het hart ligt. Wat antwoordt u op de mensen die betreuren dat de opdracht niet naar een Belgisch bedrijf is gegaan? Wij weten dat er Belgische bedrijven aangeschreven zijn, maar waarom is de opdracht niet integraal naar een Belgisch bedrijf of Belgische bedrijven gegaan?

De **voorzitter**: Goed, dat waren de verschillende vragen. Ik heb begrepen dat een aantal mensen geen vraag heeft ingediend, maar wel het woord wil nemen. Ik moet er op wijzen dat zij slechts één keer het woord kunnen nemen. Ik had in het begin van de vergadering gezegd dat de leden die na de vragen het woord vragen, dat na de minister zouden doen.

Mijnheer Vicaire, u dringt erop aan om nu iets te zeggen, maar dan moet ik er u wel op wijzen dat u nadien niet meer het woord krijgt. Dat zegt het Reglement. Mijnheer Vicaire, wilt u voor of na de minister spreken?

**01.11** **Albert Vicaire** (Ecolo-Groen): Monsieur le ministre, avec la saga des masques, on se rend compte que vous êtes le pompier de service. L'armée a fait un travail exceptionnel, même si on peut évidemment être critique sur le choix des sociétés et le rythme.

La semaine passée, on nous avait dit que vous alliez recevoir des échantillons. Avez-vous reçu ces échantillons? Avez-vous pu les tester? Quels sont les résultats?

En outre, 18 millions de masques à 5 grammes le masque, cela fait 75 tonnes de masques. On se doute dès lors qu'il y aura plusieurs livraisons. Avez-vous pensé à des livraisons successives?

Monsieur le ministre, vous avez fait de votre mieux. Je voulais féliciter le travail de l'armée et vous faire part de ces félicitations.

**01.12** **Michael Freilich** (N-VA): Mijnheer de voorzitter, de heer De Vriendt heeft mij aangesproken in zijn vraag.

De **voorzitter**: Mijnheer Freilich, ik stel voor dat u uw reactie houdt voor uw repliek. Dat is het beste om de werkzaamheden ordentelijk te organiseren. Ik geef eerst het woord aan de minister. De eventuele commentaren waarin u ter sprake kwam kunt u in uw repliek verwerken. Ik denk dat dit de beste manier van werken is.

**01.13** **Michael Freilich** (N-VA): Mijnheer de voorzitter, prima.

De **voorzitter**: Dan geef ik het woord aan de minister.

**01.14** **Philippe Goffin**, ministre: Monsieur le président, je tiens d'abord à présenter mes excuses aux membres de la commission pour mon absence de ce matin car, comme vous l'avez signalé, je siégeais au CNS. Je vous remercie d'avoir accepté de déplacer la commission. Je me réjouis de pouvoir répondre aux différentes questions.

Je remercie également les représentants de la Défense qui ont déjà répondu la semaine dernière à une série de questions sur le sujet qui nous occupe.

Mijnheer Creyelman, de opdracht die door de ministerraad van 27 april aan Defensie werd toegekend, betreft het sluiten van raamovereenkomsten voor de levering van stoffen mondmaskers en dit via een onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking. Ik kan u meedelen dat Defensie meer dan 160 firma's heeft gecontacteerd. Twee derde daarvan was Belgisch.

De budgettaire dekking voor de federale bestelling wordt gedragen door de federale overheid via de interdepartementale provisie en valt dus niet ten laste van Defensie. De eventuele bestellingen van de Gemeenschappen en de Gewesten worden door hen betaald. Er werd interesse betoond, maar er werd nog geen bestelling geplaatst.

De maskers dienen contractueel te worden geleverd in Peutie, waar ze gestockeerd zullen worden in afwachting van hun verdeling, en dit naar analogie van de reeds door Defensie geleverde steun in het kader van de strijd tegen het coronavirus. Dit alles gebeurt onder de leiding van de Taskforce Shortages & Testing van minister De Backer, die verantwoordelijk is voor de ontvangst, stockage en verdeling van persoonlijk beschermingsmateriaal.

Mijnheer Verduyckt, de uiterste contractuele leveringsdatum is bepaald op 24 mei om middernacht. Momenteel loopt de procedure en hebben wij de bevestiging gekregen dat het eerste miljoen maskers aanstaande vrijdag in België zal worden geleverd.

De manier waarop de maskers zullen worden verdeeld, bijvoorbeeld via de apothekers, is op dit moment nog niet bekend.

De firma Avrox heeft via de website van Defensie contact opgenomen naar aanleiding van de communicatie van de regering in de pers met betrekking tot de versoepeling van de maatregelen in de strijd tegen het coronavirus.

De aankoop van stoffen mondmaskers en filters betreft twee afzonderlijke aankopen. De filters die werden aangekocht, dienen te worden geplaatst in de mondmaskers die de mensen zelf vervaardigd hebben en niet in de maskers die door Defensie worden aangekocht.

Defensie neemt de rol op van aankoopcentrale voor het federale niveau. Er werd aan de Gemeenschappen en de Gewesten aangeboden om de raamovereenkomst te gebruiken voor het plaatsen van bestellingen.

Monsieur Bayet, le Conseil des ministres du 27 avril a demandé à la Défense de fournir un contrat-cadre pour la fourniture de masques en tissu au profit de la population, qui répondent à une norme belge ou équivalente, ceci par le biais d'une procédure négociée sans publication préalable, en urgence impérieuse.

Le 28 avril, la Défense a entamé sa prospection auprès de la fédération belge de la mode Creamoda. L'objectif de la Défense était en effet de mettre prioritairement en place un contrat-cadre avec un groupement de sociétés belges, sous la coordination de Creamoda, afin de satisfaire un maximum des besoins en masques en étoffe par des fournisseurs et fabricants nationaux.

Cette piste a malheureusement dû être abandonnée, suite au fait que Creamoda n'a pas réussi à mettre en place un groupement capable de produire une offre telle que prévue par l'arrêté royal relatif à la passation des marchés publics du 18 avril 2017.

Je tiens à vous signaler que le total des capacités avancées par les sociétés proposées par Creamoda ne s'élevait qu'à 1 200 000 masques pour les deux premières semaines, soit un dixième de la quantité demandée.

Il en résulte que l'ensemble des besoins estimés seraient à couvrir par un contrat-cadre pour lequel la consultation de marchés s'adresserait également à des sociétés se trouvant en dehors de Creamoda. La prospection pour cet accord-cadre a également été entamée le 28 avril par l'envoi d'un premier document de consultation de marché, pour lequel les réponses étaient attendues pour le 30 avril à 12 h 00. Ce document a été envoyé à plus de 160 firmes dont deux tiers étaient des firmes belges. C'est important de le rappeler.

Un deuxième tour de prospection a été lancé le 30 avril à 23 h 50 précises, compte tenu des nouvelles capacités à atteindre, suite à l'impossibilité de Creamoda d'introduire une offre, d'une part, et à la mise à jour de la norme sur les *community masks*, d'autre part.

Ce deuxième tour de prospection s'est terminé le 2 mai à 15 h 00. Sur la base des renseignements obtenus pendant les deux tours de prospection, le pouvoir adjudicateur a rédigé son cahier des charges, qui a été envoyé à 41 firmes. Cette liste était composée, d'une part, des firmes étant, selon la prospection, en mesure d'atteindre à court terme des capacités supérieures à 250 000 pièces par semaine et, d'autre part, des firmes initialement proposées par Creamoda, étant donné que ces firmes n'auraient plus l'occasion de participer au marché suite à la formation du groupement qui avait échoué.

L'ouverture des offres s'est effectuée le 4 mai à 15 h 00.

Le contrat a été notifié en date du 5 mai à deux fournisseurs: la société belge Tweeds & Cottons et la firme luxembourgeoise Avrox. Il est demandé aux deux entrepreneurs de fournir les masques au plus tard pour le dimanche 24 mai à minuit. Une livraison partielle d'un million de masques est prévue pour la fin de la semaine, comme je l'ai déjà indiqué.

Avrox a produit toutes les preuves demandées dans le cadre de la sélection, notamment quant aux motifs

d'exclusion obligatoires relatifs aux dettes fiscales et sociales et au critère qualitatif des références. Cela vaut également pour Tweeds & Cottons. Selon le registre de commerce et des sociétés géré par le Luxembourg, Avrox a le droit d'accomplir toute opération commerciale ainsi que tout transfert de propriété mobilière. Son activité économique comprend le commerce de gros et de textile, tel que défini sous les rubriques de la nomenclature statistique des activités économiques dans la Communauté européenne. Il n'est donc pas étrange qu'elle se soit inscrite dans ce type de marché - que du contraire. Cela se confirme par sa qualification NAS la plus récente, qui porte le numéro 46 410 (commerce de gros et de textile).

Les masques doivent être également livrés à la caserne de Peutie. La méthode de distribution n'a pas encore été déterminée. Plusieurs pistes sont explorées. J'ai notamment évoqué celle d'une distribution par les pharmacies, mais rien n'est arrêté à ce stade. Il nous reste encore quelques jours pour en définir précisément l'organisation.

Mijnheer Freilich, in de antwoorden aan de heren Bayet en Creyelman heb ik reeds gemeld dat de ministerraad van 27 april 2020 Defensie heeft belast met de opdracht voor de aankoop van mondmaskers.

Defensie heeft de prospectiedocumenten verstuurd aan de aangereikte contacten en aan de firma's die hadden gevraagd om te worden gecontacteerd. De firma's aan wie de markt werd toegekend, hebben zich kenbaar gemaakt via, enerzijds, de website van Defensie en, anderzijds, op vraag van de firma na de aankondiging in de pers door de regering met betrekking tot de versoepeling van de maatregelen in de strijd tegen het coronavirus of na de publiciteit die in de pers aan de aankoopprocedure werd gegeven. Beide firma's waren voordien niet gekend bij Defensie.

De offerte van de firma Avrox werd ondertekend door de afgevaardigd-bestuurder. De firma Avrox heeft volgens het Luxemburgs *registre de commerce et des sociétés* het recht om alle commerciële handelingen te stellen evenals de transfers van roerende goederen te verrichten. Haar economische activiteit betreft eveneens de groothandel van textiel, zoals gedefinieerd in de 'Statistiekennomenclatuur van economische activiteiten in de Europese Gemeenschap'.

Het is dus niet vreemd dat de firma zich voor dat type overeenkomst heeft ingeschreven, integendeel.

Bovendien heeft zij als referentie de levering eerder in 2020 van 1 miljoen maskers aan een andere staat toegevoegd. Het gaat dus niet om een postbusbedrijf.

De firma's die een offerte hebben ingediend, hebben allen moeten aantonen dat zij niet onder één van de uitsluitingsgronden vielen, zoals ze in de wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten zijn vermeld, in het bijzonder onder artikelen 67, 68 en 69.

Deze uitsluitingsgronden werden eveneens in het bestek opgenomen. Een van de verplichte uitsluitingsgronden onder artikel 67 is het witwassen van geld en financiering. Artikel 68 handelt meer specifiek over de uitsluitingsgronden in verband met fiscale en sociale schulden.

Alle bewijzen met betrekking tot deze uitsluitingsgronden werden door de beide aangehouden inschrijvers geleverd.

Een eventueel negatief eigen vermogen valt niet onder de uitsluitingsvoorwaarden, zoals gedefinieerd in de wet van 2016 inzake overheidsopdrachten.

Bovendien is er voor Luxemburgse firma's geen enkele verplichting tot het openbaar publiceren van hun jaarrekening.

In het bestek werd aan de inschrijver gevraagd om op het vlak van de kwalitatieve selectie een verklaring voor te leggen, waaruit blijkt dat de inschrijver minstens 250.000 herbruikbare stoffen maskers heeft geleverd. De aangehouden firma's hebben hiervan beiden een bewijs voorgelegd.

Commerciële informatie in het kader van een overheidsopdracht wordt opgevraagd en wordt niet ter beschikking gesteld.

In het kader van het regelmatigheidsonderzoek werden de offertes aan een technische analyse onderworpen, zoals bepaald in het bestek. Voor de betrokken firma's zijn alle nodige technische

bewijsstukken aangeleverd, waaruit is gebleken dat de maskers voldoen of gelijkwaardig zijn aan de NBN-norm.

Voor de uitvoering van de opdracht wordt voorzien in een voorafgaande technische keuring in het kader van de eerste bestelling. Deze wordt uitgevoerd op proefmodellen die na de eerste bestelling dienen te worden aangeleverd, met inbegrip van de nodige attesten of certificaten.

De producten zullen aan de nodige testen worden onderworpen, teneinde te voldoen aan de conformiteit en/of de gelijkwaardigheid aan de NBN-norm.

Deze voorafgaande technische keuring is actueel lopend voor een van de firma's. Bij niet-conformiteit wordt de eerste bestelling automatisch geannuleerd zonder enig recht op schadevergoeding.

Ten slotte worden de leveringen onderworpen aan een volledige voorlopige oplevering. De leveringen die niet voldoen aan de bepalingen en voorwaarden van deze overeenkomst of die niet uitgevoerd worden volgens de regels van de kunst worden geweigerd en zullen door de leverancier opnieuw worden uitgevoerd.

Sommige kandidaten hebben hun voorstellen tijdens de marktprospectie te laat of onvolledig ingediend om nog in aanmerking te kunnen worden genomen. Ik herhaal dat de timing zeer strak was. De beslissing van de ministerraad is genomen op maandag 27 april in de avond en de contracten werden gegund op dinsdagavond 5 mei, met andere woorden na acht kalenderdagen.

Bovendien is het de overheid toegestaan om in het kader van de onderhandelingsprocedure zelf het aantal inschrijvers te bepalen. Gezien de dringendheid is het aantal aangeschreven firma's om een offerte in te dienen bij een dergelijke onderhandelingsprocedure, namelijk 41 firma's, een zeer groot aantal. De mededinging heeft dus meer dan voldoende kunnen spelen.

Mevrouw Ponthier, zoals ik al aan uw collega's heb geantwoord, dienen de maskers uiterlijk op zondag 24 mei om middernacht geleverd te zijn. Defensie beschikt momenteel niet over aanwijzingen dat de geselecteerde firma's niet aan hun verplichtingen zullen beantwoorden. Zoals reeds gemeld, wordt de manier waarop de verdeling van de maskers zal gebeuren, momenteel nog bekeken.

In het antwoord aan de heer Verduyck heb ik reeds gewezen op het feit dat de aankoop van een stoffen mondmasker en die van de filters twee afzonderlijke aankopen zijn. Ik herhaal hierbij dat de filters die wij hebben aangekocht, dienen te worden geplaatst in de mondmaskers die de mensen zelf hebben vervaardigd en niet in de maskers aangekocht door Defensie.

Mijnheer Freilich, de bezoeken aan de productie-installatie in het buitenland werden gevraagd om het risico voor de Belgische regering zoveel mogelijk te beperken. Het is de bedoeling om na te gaan of de geselecteerde firma's en hun leveranciers over de capaciteit beschikken om de voorgestelde gegarandeerde leveringsschema's te respecteren. U dient te weten dat dat niet de regel is bij overheidsopdrachten, integendeel. De bezoeken hebben deze week in twee van de productie-installaties plaatsgevonden, waarbij werd vastgesteld dat de installaties de gevraagde hoeveelheden kunnen verwerken en dat de werkomstandigheden zeer goed zijn. Er zullen van deze bezoeken geen instructieverslagen worden opgemaakt, aangezien dergelijke bezoeken niet de regel zijn.

Alle kandidaten die werden aangeschreven, dienden een offerte in te dienen die beantwoordde aan de voorgestelde norm NBN. Voor de gunning dienden geen stalen te worden getest, dit is enkel voorzien na de gunning. Het ontbreken van het Uniforme Europese Aanbestedingsdocument (UEA) in de offerte leidt automatisch tot de niet-selectie van de inschrijver. De firma Avrox heeft dit document tijdig en volledig ingevuld ingediend.

Voor Belgische firma's kunnen de effectieve documenten ter staving van de verplichte uitsluitingsgronden en de uitsluitingsgronden in verband met fiscale en sociale schulden, onmiddellijk digitaal worden bekomen door de aanbestedende overheid via Telemarc. Voor buitenlandse firma's dienen deze documenten aangevraagd te worden. Dit duurt doorgaans enkele dagen, wat verklaart dat de gunning van de opdracht aan de firma Avrox sa gezien de dringendheid diende te gebeuren op basis van het UEA. De firma heeft na de sluiting van het contract de nodige attesten ter staving van de verplichte uitsluitingsgronden en de uitsluitingsgronden in verband met fiscale en sociale schulden bezorgd. Zoals vermeld is de voorafgaande technische keuring lopende voor één van de firma's.

De uitgevoerde testen zijn conform of gelijkwaardig met de test voorzien in de norm NBN. Conform het bestek dient het masker zelf voldoende of gelijkwaardig te zijn aan de bepaling van de norm NBN. Zoals ik daarnet aan de heer Verduyck en mevrouw Ponthier heb geantwoord, zijn de aankopen van de stoffen mondmaskers en deze van de filters twee afzonderlijke aankopen. De filters dienen geplaatst te worden in de mondmaskers die de mensen zelf vervaardigd hebben, niet in de maskers aangekocht door Defensie. Ik hoop dat dit nu duidelijk is.

Mijnheer Delvaux, in mijn antwoord aan de heer Verduyck en mevrouw Ponthier heb ik reeds vermeld dat de manier waarop en door wie de verdeling van de maskers zal gebeuren, actueel nog wordt bekeken.

Mijnheer Buysrogge, voor uw eerste vragen verwijst ik naar het antwoord aan de heer Delvaux en de heer Verduyck. De prijs van deze verdeling is bijgevolg nog niet gekend.

De maskers die in een eerste fase niet verdeeld zullen worden, blijven opgeslagen in Peutie, en dit tot een definitieve opslagplaats gekend is, in afwachting van de verdere verdeling, indien noodzakelijk. Er zullen slechts verdere bestellingen geplaatst worden indien dat noodzakelijk is.

Daar de raamovereenkomst ook openstaat voor eventuele bestellingen door de Gemeenschappen en de Gewesten werden alle ministers-presidenten aangeschreven.

Onlangs heeft Defensie de bestelling geplaatst voor een testtoestel, namelijk op 4 mei. Dit toestel zal geleverd worden aan het laboratorium van Defensie voor 27 mei.

Madame Chanson, deux sociétés ont donc été retenues pour la fourniture de masques, vous l'avez compris. Notamment une firme belge pour la livraison de trois millions de masques et une firme luxembourgeoise pour la livraison de quinze millions de masques. Le marché pour la livraison des masques est en cours d'exécution. La première livraison interviendra à la fin de cette semaine. Il s'agira d'un million de masques livrés par la firme belge. Je vous rappelle que l'ensemble des livraisons doit intervenir pour le 24 mai au plus tard. Il est important de rappeler qu'aucune transaction financière n'a été exécutée à ce jour, ni pour Avrox ni pour Tweeds & Cottons. Les deux sociétés doivent d'abord livrer les masques qui répondent aux critères avant qu'elles soient payées. J'insiste sur cet aspect.

Il est également important de rappeler que 160 sociétés ont été contactées par la Défense lors de la phase de prospection du marché et que deux tiers de ces sociétés étaient belges. Les firmes Avrox et Tweeds & Cottons étaient les seules à pouvoir fournir la quantité de masques demandée endéans le délai exigé.

Madame Moscufo, je ne peux que vous confirmer ce qui a été dit précédemment. Je ne vais pas rappeler les différentes dates. J'ai également rappelé que les filtres servaient à venir en support des nombreux masques artisanaux fabriqués par de bonnes volontés mais qui ne sont pas en mesure de garantir la qualité et l'efficacité nécessaires. C'est dans ce contexte-là que les filtres ont été commandés.

Je viens de répondre également à vos collègues: la livraison finale est prévue pour le 24 mai à minuit, le tout étant livré à Peutie. Pour le processus de livraison, cela passera par différents canaux, à l'étude pour le moment, notamment la filière des pharmacies.

Mijnheer Verduyck, bij een marktconsultatie of een marktprospectie wordt nagegaan welke mogelijkheden de markt biedt. Het gaat dan niet om een aanvraag voor een offerte, en de betrokken partijen worden tot niets verbonden.

De piste met de firma's onder Creamoda te werken, moest verlaten worden omdat de firma's niet in staat waren de gevraagde hoeveelheid binnen de voorgestelde termijn te leveren. De maximale capaciteit voor de maand mei bedroeg 1,2 miljoen maskers of nog geen tiende van de gevraagde hoeveelheid.

J'ai répondu pour les différents éléments liés à la société Avrox et sa situation par rapport au droit luxembourgeois.

J'ai également signalé, et je le souligne vu les informations circulant dans la presse, que les masques sont ou seront testés au préalable pour validation.

Mijnheer De Vriendt, de prijs van de maskers bedraagt 2,50 euro per stuk, zonder btw, inclusief levering in Peutie.

Het team dat instond voor de realisatie van het contract, heeft de ingediende offerte grondig geanalyseerd. Het objectief was een raamovereenkomst, om een zo groot mogelijke leveringscapaciteit in een zo kort mogelijke leveringstermijn te realiseren. Het team heeft hiervoor dag en nacht gewerkt, om de offerte zo snel mogelijk te kunnen gunnen, aangezien de vraag naar maskers in de wereld zeer groot is. Elke verloren dag verhoogt de kans op de onbeschikbaarheid van maskers.

Met betrekking tot uw vraag over de doorlichting van het Luxemburgse bedrijf verwijs ik u naar het antwoord dat ik daarnet gaf aan uw collega Verduyck.

Je pense vous avoir ainsi donné les éléments de réponse les plus complets possible.

Cependant, je voudrais encore vous rappeler en quelques mots l'essentiel de mes propos. En effet, s'il est important que des questions puissent être posées dans le cadre de l'exercice démocratique du Parlement – ce n'est pas moi qui vous dirai le contraire puisque j'ai eu l'honneur de présider la commission de la Justice pendant cinq ans et qu'en tant que président, je trouvais qu'il était tout à fait normal que toutes les questions puissent être posées –, il est également nécessaire, après que les réponses aient été données, de les relater. Dans le cas qui nous occupe, si on les résume, elles sont assez simples.

Le Conseil des ministres a chargé la Défense de lancer un marché pour l'acquisition de masques. Cette décision est tombée le 27 avril dernier.

Nous avons consulté Creamoda et des firmes belges par souci de faire jouer au mieux la concurrence. Nous avons un impératif, à savoir permettre aux 11 500 000 Belges de disposer le plus rapidement possible d'un masque en tissu. La norme dite NBN qui a été appliquée dans le cadre de ce marché émane du SPF Économie. Elle est arrivée relativement tard, mais nous avons pu l'intégrer dans le marché, raison pour laquelle nous avons relancé une seconde consultation, l'objectif étant de mettre tout le monde sur un pied d'égalité.

Nous avons privilégié la rapidité. Malheureusement, je ne doute pas que, dans le cadre de l'évolution de la crise, d'autres commandes de masques en tissu devront être passées, quelles que soient les autorités responsables. Peut-être qu'à ce moment-là, la quantité de masques nécessaire étant moins importante, les sociétés belges pourront être en capacité, comme cela a déjà été le cas à l'occasion d'autres marchés, de répondre à des demandes de prix.

Vous savez comme moi que des communes ont passé des marchés et qu'elles ont pu, dans certains cas, faire appel à des sociétés belges car les quantités nécessaires étaient limitées. Comme vous avez pu le constater en consultant les tableaux, au regard de la quantité nécessaire, il n'était pas possible de donner suite à des sociétés qui ne pouvaient pas annoncer au minimum la livraison par semaine, dès le terme de la première semaine de contrat ou au terme de deux semaines, des capacités requises, à savoir 250 000 masques ou, en tout cas, une quantité suffisante, comme c'est le cas ici.

J'ai beaucoup lu, beaucoup entendu sur la société luxembourgeoise en question. S'agissant de l'objet social de la société, si vous avez la capacité de lire tout l'objet social, vous lirez effectivement que cette société n'a pas pour seul objet de vendre ou d'acheter des voitures.

Je ne doute pas de votre envie de faire toute la transparence sur cet objet social. Vous constaterez, à la lecture des statuts de cette société, que son objet social est très large et qu'il lui permet de souscrire à l'opération à laquelle elle a ici souscrit. C'est un élément important qu'il faut pouvoir relater. Je peux comprendre que lorsqu'on vous dit que nous avons passé un marché avec une société qui vend des voitures, vous trouviez cela un peu étonnant. Mais il faut lire tout l'objet social. Cela permet d'avoir la clarté la plus complète sur la situation.

Je ne doute pas que, comme nous, vous souhaitez que l'opération fonctionne, parce que derrière cela, il y a la volonté de permettre à tous nos Belges de disposer d'un masque le plus rapidement possible.

C'est un marché tendu. C'est un marché difficile. C'est un marché qui a demandé beaucoup de travail de la part de nos services. Vous avez eu, pour la plupart, la correction de le reconnaître: la Défense a fourni

beaucoup de travail pour permettre un résultat de cette nature. Au-delà de tout ce que je viens d'exprimer pour rassurer la population, il faut aussi pouvoir être fiers du travail que nous faisons. En outre, il faut être attentifs, dans notre communication vers l'extérieur, à ne pas non plus systématiquement essayer de dénigrer l'opération. Toute une série de barrières ont été prévues dans ce contrat.

Pouvons-nous vous assurer à 100 % que les masques seront livrés le 24 mai? Je vais vous dire une chose, qui ne va pas vous étonner: je le souhaite. Nous avons tout fait pour que ce soit le cas. Mais dans toutes les communications, quelles qu'elles aient été, que ce soit à la presse écrite ou à la presse télévisée, j'ai toujours eu la prudence élémentaire de dire que nous avons tout fait pour essayer d'arriver à bon port dans le cadre de cette commande.

Ce que je peux vous dire, de manière certaine, c'est que nos services ont travaillé de la manière la plus précise possible dans un marché dont je rappelle qu'il est difficile. Je remercie la Défense d'avoir répondu présente à la demande du gouvernement qui, je le rappelle, date du 27 avril dernier.

Je voudrais ajouter un dernier élément pour rassurer la population. Comme l'a dit l'un d'entre vous, je pense que c'était Mme Ponthier, nous parlons ici au Parlement, le lieu où la démocratie s'exerce. La presse fait son travail, mais les parlementaires font leur travail également. Et l'expression officielle d'un ministre, l'expression officielle d'un parlementaire est donnée en commission et en séance plénière du Parlement.

Je pense qu'il est aussi important de rappeler qu'aucun masque ne sera payé si les masques ne sont pas conformes. Je pense que nous partageons tous le même espoir, la même ambition, la même volonté: c'est que ces masques arrivent le 24 mai. Je vous remercie.

De **voorzitter**: Bedankt, mijnheer de minister. Voor uw antwoord heb ik u een veel langere spreektijd toegekend, aangezien u veel gedetailleerde vragen te beantwoorden had.

**01.15 Steven Creyelman (VB)**: Mijnheer de minister, de meeste van mijn vragen hebt u beantwoord en daarvoor moet ik u bedanken. Nogmaals wil ik ook de mensen van Defensie bedanken voor het geleverde werk.

De vraag van 1 miljoen, over de maskers in de legerkazerne in Namen, blijft ook door u onbeantwoord. Ik hoop dat u het mij toestaat dat ik dat alleszins betreur. Blijkbaar is het antwoord op die vraag een staatsgeheim.

Voorts kan ik alleen maar vaststellen dat er niet echt een grondige achtergrondcontrole en financiële check van de twee leveranciers is gebeurd. Ik moet eerlijk toegeven dat dat mij wel een beetje verwondert, zeker aangezien er sprake is van bedragen van meer dan 45 miljoen euro en enige solvabiliteit en liquiditeit dan toch niet oninteressant zijn.

Mijn slotbemerking is niet specifiek tot u gericht, mijnheer de minister. Ik hoor hier veel commissarissen ervoor pleiten om in eigen land te kopen. Daarbij maak ik mij de bedenking dat dezelfde mensen een dergelijk pleidooi tot in februari van dit jaar nog een enge, nationalistische gang van zaken vonden. Ik zal uitgaan van het goede in de mens door dergelijke pleidooien voortschrijdend inzicht te noemen.

**01.16 Hugues Bayet (PS)**: Monsieur le ministre, je vous remercie pour toutes vos réponses. Félicitations à vous et à la Défense pour tous les services qui vous ont aidé! Malgré la pénurie mondiale et la destruction des stocks par l'ancien gouvernement, malgré la cacophonie de l'actuel gouvernement, il y a des masques. Il a quand même fallu quatre ministres pour en obtenir! Ces masques sont parfois nécessaires, parfois pas. Ils sont nécessaires pour les transports en commun mais pas pour les grands magasins. On ne s'y retrouve plus mais vous y êtes arrivé.

C'est dommage de ne pas avoir chargé la Défense beaucoup plus tôt. Je crois qu'on aurait pu obtenir ces masques plus rapidement. Je suis très fier de voir que notre service public, la Défense, est là pour protéger les citoyens et les autorités, alors que sous l'ancien gouvernement, la N-VA n'a eu de cesse de menacer les capacités de la Défense. Mais on voit qu'heureusement elle est là pour nous aider!

Deuxièmement, monsieur le ministre, pour la procédure sur les marchés publics, la désignation des sociétés, etc., on vous fait évidemment confiance. On sait tous à quel point c'est difficile dans les conditions de pénurie actuelle. J'espère aussi que les masques arriveront le 24 mai et que vous porterez ce message au

sein du gouvernement, à savoir qu'il est plus que temps de faire revenir en Belgique les productions essentielles, comme on l'a déjà fait, via les Régions, en Wallonie ou en Flandre, pour les masques chirurgicaux et les gels hydroalcooliques notamment. On se rend bien compte, aujourd'hui, à quel point c'est compliqué et à quel point surtout, on dépense beaucoup d'argent à l'étranger alors que cela pourrait faire revivre nos entreprises et nos travailleurs.

Troisièmement, sur le choix du masque, si j'ai bien compris, la conception des masques que vous achetez ne nécessite pas de mettre un filtre à l'intérieur. Je vous crois. Si vous pouviez nous envoyer une note technique qui nous explique tout cela, ce serait évidemment très aimable de votre part, même si c'est un peu compliqué. Depuis des semaines, le gouvernement fédéral n'avait pas la capacité de fournir ces masques vu la pénurie et la destruction de tous nos stocks stratégiques. On a donc demandé à toute une série de bénévoles et d'entreprises belges d'en produire à la va-vite. On leur a donné des tutoriels en disant qu'il fallait les faire en tissu avec un filtre à l'intérieur. Maintenant, on change de formule. Cela fait partie de la saga des masques et ce n'est pas très clair pour nos concitoyens.

Enfin, monsieur le ministre, je vous invite à bien réfléchir pour ce qui est de la distribution. Via les pharmaciens, pourquoi pas. Je rappelle toutefois que les pharmaciens sont sur la brèche depuis le début de cette pandémie et heureusement qu'on les a. Ils sont toujours là pour accueillir nos concitoyens qui sont parfois dans des situations de détresse. Ils ont aussi énormément de boulot pour pallier le déficit de masques, de gel, etc. Cela pose aussi toute une série de questions. S'il faut en donner à tous les Belges, cela signifie qu'ils doivent avoir accès au Registre national et cocher les noms eux-mêmes. On peut se poser la question de savoir s'ils sont vraiment payés pour cela.

Comme vous le savez, je suis bourgmestre d'une petite commune de 12 500 habitants qui compte quatre pharmacies. Comment dois-je faire si les habitants se procurent les masques en deux jours? Dois-je mettre des policiers ou installer des barrières nadar? Je pense que le fédéral peut aussi collaborer et travailler à la distribution. Vous avez des services. Il y a évidemment nos facteurs qui sont aussi débordés avec tous les colis qu'ils doivent livrer. Il y a aussi l'armée. Dans toutes les communes, il y a des militaires qui peuvent peut-être aider les communes qui sont aussi mises sous pression car, depuis le début de la crise, il faut pallier le déficit du gouvernement fédéral et d'autres. Je pense qu'on peut se partager la tâche et qu'il est vraiment nécessaire de collaborer ensemble pour trouver la meilleure solution. Monsieur le ministre, je vous remercie pour vos réponses et pour votre travail. J'espère que nous pourrions avoir nos masques pour le 24 mai 2020 et qu'ils seront distribués rapidement.

**01.17 Kris Verduyckt** (sp.a): Mijnheer de minister, dank u voor de antwoorden.

Er moest natuurlijk met een zekere snelheid gewerkt worden, omdat men de beslissing veel te laat had genomen. Haast en spoed is zelden goed, zegt men nochtans. Ik heb op zich niets tegen de bestelling, want ze kan nuttig zijn, maar ik maak me wel zorgen over de geleverde kwaliteit.

Mijnheer Creyelman, wat die Belgische bedrijven betreft, dat heeft niets te maken met nationalistische neigingen. Die bedrijven stonden al lang ter beschikking van de Belgische overheid. Ze moesten heel lang wachten, om dan op enkele dagen tijd te moeten horen dat ze als één contactpersoon moesten optreden voor een bestelling die achteraf toch opgedeeld wordt. Ik begrijp dus wel dat de betrokkenen ontgoocheld zijn, ook al zouden ze het op de internationale markt met de gigantische aantallen die besteld moesten worden, waarschijnlijk zeer moeilijk gehad hebben.

Wat de firma betreft die volgens de statuten wel degelijk mondmaskers mag leveren, die redder van het vaderland, we zullen wel zien wat het wordt. Het bedrijf heeft een duidelijke opdracht gekregen om mondmaskers te leveren, met aantallen en leverdatum. Mijnheer de minister, u zegt dat u daar vertrouwen in hebt en ik hoop dat het goed zal verlopen. We moeten de mondmaskers immers tijdig krijgen en ze moeten vooral ook van goede kwaliteit zijn. Onze mensen hebben daar recht op.

Als hier vandaag heel wat vragen worden gesteld, dan heeft dat ook te maken met het feit dat men een dossier indient waar heel wat documenten in ontbreken. U hebt het in de pers over fabrieken in Hongkong en Vietnam en dan is het natuurlijk logisch dat wij daar vragen over stellen. Wij blijven de kwestie volgen en hopen samen met u dat we onze landgenoten binnenkort de mondmaskers kunnen bezorgen.

**01.18 Michael Freilich** (N-VA): Dank u wel voor uw antwoorden, mijnheer de minister. Natuurlijk richt ik ook een woord van dank aan de mensen van Defensie voor hun inzet dag en nacht.

Kunt u verduidelijken of de leden van de commissie voor Legeraankopen en -verkoop nu toch toegang tot het volledige dossier hebben, en dus niet enkel tot het bestek en het gunningsverslag? Het was mij niet duidelijk uit uw antwoord, maar ik dacht gehoord te hebben dat dat niet mogelijk was. Als het wel mogelijk is om alles in te kijken, kunt u de diensten daar dan opdracht toe geven? Als dat niet het geval is, is het dan mogelijk dat het Rekenhof volledige inzage krijgt?

Ik heb u een vraag gesteld over het bezoek aan de fabrieken. U hebt geantwoord dat de fabrieken deze week werden bezocht. Dat lijkt mij niet te kloppen. U zei dat immers al voorbij was op RTL. Dat is dus vorige week. Bovendien merkten de sprekers vorige week woensdagochtend in de commissie eveneens op dat de bedrijven in Vietnam waren bezocht. De gunning gebeurde dinsdagavond rond 11 uur. Ik vraag dus nogmaals wanneer de firma's werden bezocht. Was dat voor de gunning? Gebeurde dat ook voor andere firma's?

Ik heb nog niet begrepen waarom de norm tijdens het proces werd veranderd. Ik begrijp dat er tot op vandaag nog geen definitieve norm bestaat.

Tot slot wil ik een repliek geven op de verklaringen van heer De Vriendt, die mij in zijn uiteenzetting noemde. Het is alvast opmerkelijk dat hij een deel van zijn spreektijd aan mij wil besteden. Dat is heel mooi, maar in plaats van mij te feliciteren over mijn opzoekingswerk over Avrox, werd het een laag-bij-de-grondse aanval op mijn persoon. Dat betreurt ik, des te meer omdat ik hier maar vraag waarvoor hij anderen zo graag de les spelt, namelijk transparantie. In mijn communicatie tien dagen geleden had ik het inderdaad over het contract, dat kan oplopen tot 200 miljoen euro, als blijkt dat er na de aankoopsschijf van 18 miljoen euro, overgegaan wordt op nog eens een aankoop van 32 miljoen euro. Ik vraag transparantie.

**01.19 Annick Ponthier (VB):** Mijnheer de minister, ik dank u voor uw zeer gedetailleerde uitleg. U hebt geantwoord op de vragen van iedereen.

In verband met de opslag is het duidelijk. Wij hopen ook allen dat de uiterlijke leveringsdatum van 24 mei zal aangehouden kunnen worden.

Met betrekking tot de verdeling blijf ik echter op mijn honger. U kunt nog geen uitsluitel geven, noch over de inbreng van Defensie noch over de manier van werken. Ik hoop dat er daarover snel duidelijkheid zal komen. Ik weet ook niet wie de beslissing gaat nemen. Zal dat gebeuren op het niveau van de ministerraad? Dat blijft ook nog onduidelijk en ik betreurt dat een beetje.

Op alle andere vragen hebt u echter zeer gedetailleerd geantwoord, waarvoor mijn dank.

**01.20 Bram Delvaux (Open Vld):** Mijnheer de minister, dank u wel voor uw uitvoerige antwoorden. Ik begrijp dat het nog wat vroeg is om te preciseren hoe de verdeling zal verlopen, maar ik hoop dat er snel duidelijkheid ter zake komt.

**01.21 Peter Buysrogge (N-VA):** Mijnheer de minister, ik wil u en Defensie danken voor de uitgebreide manier waarop wij hier nu toelichting gekregen hebben. Het is ons goed recht om vragen te stellen, ofwel in de commissie Legeraankopen ofwel in deze commissie. Het is niet meer dan logisch dat er vragen zijn en dat vragen aangewakkerd worden doordat ons een onvolledig dossier ter inzage werd voorgelegd. Ik hoop dat wij in de eerstvolgende vergadering van de commissie Legeraankopen – als ik mij niet vergis, is dat volgende week – verder kunnen beraadslagen over het volledige dossier.

Mijnheer de minister, ik hoor u en ook heel veel andere collega's hopen dat de maskers effectief op 24 mei zullen zijn geleverd. Ik hoopte meer op harde garanties. Hopelijk zijn er inderdaad heel binnenkort harde garanties dat ze effectief geleverd worden.

In verband met de verdere verspreiding onder de bevolking, ik probeer uit uw antwoord af te leiden dat u geen rol weggelegd ziet voor Defensie. Voorts meen ik uit uw antwoord te kunnen afleiden dat u op het moment evenmin een rol weggelegd ziet voor de lokale besturen, maar dat er gedacht wordt aan de verdeling van de mondmaskers via de apotheken.

Het lijkt mij van belang, wat ook de piste wordt die zal worden bewandeld, dat er duidelijkheid komt, zodat lokale besturen weten wat ze er nog bij moeten nemen en zodat apothekers weten wat hen te wachten staat.

Dan kunnen mensen, groepen, verenigingen en instellingen zich op een deftige manier organiseren.

Ik ga ervan uit dat het geen opdracht voor u is om dat te bekijken, maar ik spreek u aan als lid van de regering. Communiceer alstublieft goed op voorhand een duidelijk met de betrokken overheden, organisaties en sectoren hoe en aan welke voorwaarden de mondklappers zullen worden verspreid.

Ten slotte, u antwoordt op de vraag over de aanleg van een stock dat men, mits er een raamcontract wordt gesloten, zoals we hier doen, gemakkelijk op basis van de op dat moment bestaande behoefte mondklappers kunnen afnemen. Moet ik daaruit afleiden dat het de bedoeling is om te werken met een raamcontract waardoor er geen strategische stocks meer nodig zijn? Is dat de manier waarop problemen worden opgelost, namelijk door afname van mondklappers bij de leveranciers op het moment dat we ze nodig hebben? Of wordt er toch nog een strategische stock aangelegd? Daarover wens ik in de nabije toekomst meer verduidelijking, mijnheer de minister.

**01.22 Julie Chanson (Ecolo-Groen):** Monsieur le ministre, vous avez répondu à toutes mes questions avec précision et je vous en remercie.

Votre réponse a pu nous éclairer et nous rassurer sur le marché en cours. J'ai envie de vous faire confiance et j'espère que nous pourrions recevoir les masques à la date du 24 mai. J'espère également que nous aurons des masques de qualité et que la distribution pourra se faire de manière optimale.

En ce qui concerne la distribution, nous n'avons pas encore toutes les informations. Je pense, tout comme mon collègue Bayet, qu'il faut réfléchir dès aujourd'hui à la manière dont cette distribution pourra s'opérer. Vous avez évoqué la piste des pharmacies. Je ne suis pas certaine qu'il faille que ce soit la seule piste. Nos services publics disposent de ressources, de personnel, de compétences logistiques et organisationnelles et seraient en mesure d'organiser une distribution optimale, sans devoir solliciter les pouvoirs locaux ou les pharmaciens, qui sont déjà pressés comme des citrons avec cette crise. Je compte sur vous pour relayer nos réflexions auprès des autres ministres, notamment à la task force du ministre De Backer, qui va probablement mener le travail avec vous.

J'avais presque envie de vous applaudir après votre intervention car, une fois encore, vous nous avez donné de nombreuses informations et vous avez été clair et précis. Vous avez répondu à 95 % des questions, ce qui n'est pas le cas de tous les ministres de ce gouvernement. Il faut aussi pouvoir vous remercier d'avoir pris la peine d'être présent cet après-midi, après de longues heures de réunion ce matin, pour répondre de cette manière à nos questions.

C'est un dossier important, c'est un dossier qui traîne, c'est une véritable saga! Il aura fallu que la Défense s'en mêle pour enfin avoir des masques pour l'ensemble des citoyens.

Je regrette que l'on n'ait pas demandé à la Défense d'apporter son aide plus tôt dans cette lutte contre la propagation du virus. En effet, à nouveau, l'efficacité et la rapidité de notre personnel militaire sont démontrées – tout comme les capacités de notre Défense pour répondre de manière optimale à des urgences comme celle-ci. J'ai envie de vous dire merci, monsieur le ministre, mais aussi merci à la Défense.

**01.23 Nadia Moscufo (PVDA-PTB):** Monsieur le ministre, je vous remercie pour vos réponses. Je ferai quelques réflexions sur la question des filtres et des masques.

Je tiens à vous dire qu'il existe une grande majorité de parlementaires, tout comme une majorité de la population, qui s'étonne que la question des filtres ne soit pas liée à la question des masques. Cela mérite une réflexion de votre part, de manière collective avec le gouvernement, sur la communication faite à ce sujet. Il ne suffit pas de juste redire trois fois la même chose: ce que nous avons entendu à la dernière commission, ce que vous avez dit à la presse et ce que vous redites ici. C'est une première chose.

Deuxièmement, vous n'avez pas répondu à la question suivante. Quelle est la date à laquelle la population va recevoir ces masques? Quelque part, je vous comprends de ne pas savoir la donner, parce que vous ne possédez pas ce plan ambitieux de distribution. Vous dites que c'est toujours à l'étude. En même temps, vous avez dit vous-même qu'on avait décidé de commander les masques le 27 avril. Depuis cette date, il n'y a toujours pas de plan ambitieux pour la distribution et nous sommes le 13 mai. Vous n'avez d'ailleurs pas répondu non plus à cette question: combien de temps le contrôle prendra-t-il? Pour la distribution, vous faites allusion aux pharmacies. Je vous entends. Je n'ai pas d'expérience concrète de la manière dont on

procède pour distribuer des masques à 11 millions d'habitants le plus vite possible, et je vais donc rester modeste. Mais nous avons des échos du personnel de la Défense. Une réflexion aurait été menée en interne avec du personnel disposé à donner un coup de main.

Par ailleurs, de nombreuses communes ont eu des expériences positives de distribution de masques par des bénévoles. Je pense que cela vaut la peine de s'appuyer également sur les expériences positives qui ont été vécues.

Je serais aussi intéressée par la fiche technique qui explique pourquoi on n'a pas besoin de filtres dans ces masques.

Vous ne m'avez pas non plus donné la raison pour laquelle vous avez été chargé de les commander, alors qu'en principe la responsabilité en incombe au ministre Geens. Le but de ma question est d'en comprendre le motif, et non de remettre en cause ce choix, puisque l'opération s'est déroulée relativement vite dès qu'elle a été confiée à la Défense.

Si je comprends bien, c'est Mme Muylle qui est responsable des filtres, tandis que M. Geens doit les commander. Vous me n'avez pas non plus répondu à ce sujet.

Enfin, je tiens à insister sur la nécessité de connaître la date à laquelle la population va recevoir les masques.

**01.24 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen):** Mijnheer de minister, u hebt antwoord gegeven op zowat al mijn vragen en bekommernissen. U hebt enkele significante zaken gezegd, bijvoorbeeld de beperking in de productiecapaciteit van Belgische bedrijven, wat volgens mij een zeer belangrijk element is. Die beperking betreuren wij, aangezien ook wij vinden dat er een strategische productiecapaciteit moet zijn in eigen land. Maar het is nu wat het is. Snel een voldoende groot aantal kunnen leveren tegen de deadline is in dezen belangrijker.

Collega's, wij hebben uit het antwoord van de minister geen indicatie gekregen van mogelijke fouten door Defensie gemaakt. Als Parlements lid moeten wij natuurlijk altijd kritisch zijn, maar wij moeten ook erkennen dat er eigenlijk weinig gronden zijn om te strooien met beschuldigingen en losse beweringen. Dat betekent echter nog niet dat er harde garanties bestaan – ik hoor het u graag zeggen, mijnheer Buysrogge – over de levering van die mondmaskers. Harde garanties zijn onmogelijk, want de mondmaskers worden niet gemaakt op het kabinet van de minister. We zitten met een zeer moeilijke markt. We hebben dus geen indicatie van eventuele fouten door Defensie, maar dat houdt evenmin garantie zekerheid in. Ik hoop dat alle parlementsleden de hoop op de levering van die mondmaskers tegen 24 mei delen.

Sta me toe af te sluiten met op te merken dat Defensie niet zo vaak in de media komt. Nu heeft Defensie een belangrijke rol gekregen inzake de medische ondersteuning van de huidige crisis. Ik betreur het dan ook echt dat N-VA door een bepaalde manier van oppositie voeren de bal compleet mislaat in dit dossier. Dat gebeurt al voor de tweede week op rij. Wij zijn met Ecolo-Groen ook een oppositiepartij, maar wij proberen wel op een correcte manier aan politiek te doen.

Wij luisteren naar de antwoorden van de minister. Wij hebben uiteraard ook vragen en bekommernissen. Indien er op een bepaald moment geen indicatie is dat fouten zijn gemaakt, welke zin heeft het dan nog en welke vorm van verantwoordelijkheid van een politicus is het dan nog, om toch nog die beschuldigingen in de pers rond te strooien en Defensie op die manier zwart te maken? Dat gebeurt dan op een moment waarop Defensie zeker nog de steun van de volksvertegenwoordiging en van de parlementsleden over de partijgrenzen heen nodig heeft.

Ik sluit mij aan bij de woorden van mevrouw Chanson en de heer Vicaire daarnet. Wij zijn blij met de inspanning die Defensie hier levert. Zij bewijst een performante organisatie te kunnen zijn, wat voor de toekomst vertrouwenswekkend is.

**De voorzitter:** Mijnheer De Vriendt, ik zou u willen bedanken, maar ik wil niet uit mijn rol van voorzitter vallen.

Ik geef het woord aan de heer Mahdi.

**01.25 Sammy Mahdi (CD&V):** Mijnheer de voorzitter, ook u wil ik nog eens verduidelijken dat mijn familienaam als 'Mehdi' wordt uitgesproken, wat op zich echter niet erg is.

Ik sluit mij aan bij de vragen die door alle leden zijn gesteld. Transparantie is van heel groot belang. Wanneer het over een dergelijk grote aankoop en een significant bedrag gaat, is het niet onlogisch dat daarover vragen worden gesteld, teneinde te weten waarom de keuze voor een bepaald bedrijf wordt gemaakt en ook wanneer wij de levering van die mondmaskers aan ons mogen verwachten.

Het allerbelangrijkste is en blijft echter dat wij die mondmaskers krijgen. Of zij nu uit België, Luxemburg of pakweg Madagascar komen, interesseert mij niet veel. Het enige wat mij wel interesseert, is dat de mondmaskers in samenwerking met de mensen van Defensie, die zich iedere dag inzetten, zo snel mogelijk tot bij ons geraken.

Ik ben blij te horen dat de levering van één miljoen mondmaskers er al tegen vrijdag komt.

Mijnheer de minister, ik hoop dat u er ook alles aan doet, om iedere dag het dossier op te volgen en ervoor te zorgen dat wij tegen 24 mei hopelijk over alle mondmaskers zullen beschikken.

Ik wil nog één element aanraken in dit debat. Ik ben jong, en dus zou men kunnen denken naïef, maar ik geloof nog wel in debathygiëne. Ik word een beetje nerveus wanneer ik mensen zaken hoor zeggen waarvan ik weet dat zij heel goed weten dat het leugens zijn.

Wij weten allemaal dat de filters van minister Geens er zijn voor de zelfgemaakte maskers. Dat er dan toch nog collega's zijn die vragen waarom de mondmaskers besteld door Defensie niet compatibel zijn met de filters van minister Geens, helpt dat de debathygiëne absoluut niet. Ik wil u vragen om dat niet te doen. Ik ben misschien naïef, maar wie weet kan ik zo de wereld een beetje mee helpen veranderen.

**01.26 André Flahaut (PS):** Monsieur le président, je ne sais pas si je dispose, conformément au Règlement, de deux minutes ou de beaucoup plus. En tout cas, nous sommes dans une situation inédite. Je ne suis pas resté dans ce débat par masochisme. Ce n'est pas du tout mon style. Mais je dois avouer que j'ai entendu beaucoup de choses qui avaient déjà été dites. Certaines questions qui ont été posées avaient déjà obtenu des réponses au niveau de la commission des achats militaires mais il n'y a pire sourd que celui qui ne veut entendre.

Il fut un temps où notre pays était réputé pour les Diables rouges. Aujourd'hui, on est reconnu pour la gestion des masques. Tout le monde est spécialiste des masques, du Parlement aux autorités locales. Il est vrai qu'il y a eu un cafouillage à un moment donné mais je crois que, depuis qu'on a mis cette problématique entre les mains de la Défense, les choses ont avancé et, ce, de façon rapide, sérieuse, complète, vérifiable et transparente.

Je voudrais simplement rappeler que le ministre a répondu de façon très complète. Mais, comme M. Mahdi vient de le dire, le problème, c'est qu'on a l'impression que certains ont envie à tout prix de détruire ce qui se fait. Ils ne veulent pas voir les aspects positifs ni reconnaître la difficulté de la situation et la complexité d'un dossier comme celui-là. Beaucoup d'informations ont été données.

La Défense, c'est celle que j'aime. C'est celle qui finalement travaille et est à la disposition de la société civile, qui est proche et disponible pour venir en support aux autres départements et pour faire en sorte que les choses avancent. Et, en cela, on ne peut que féliciter le titulaire actuel de la Défense.

Ensuite, il faut rappeler que plusieurs procédures doivent être respectées dans les marchés publics. Si le ministre et la Défense ne l'avaient pas fait, on le leur aurait reproché. J'ai l'impression que certains ici sont à l'affût pour identifier des problèmes qui pourraient se poser. Je ne parle pas uniquement de ce qui est dit maintenant, mais aussi de certaines remarques publiées dans la presse, qui sont uniquement dictées par des intérêts économiques.

Il est important que le ministre ait répondu au sujet du consortium de nos industries textiles, qui ont été consultées. Comme cela nous fut expliqué en commission des achats militaires, on leur a demandé de soumettre une offre. Malheureusement, ces entreprises s'en sont montrées incapables pour diverses raisons – en termes de délai et de quantité. Il est, du reste, particulièrement désagréable que, lors d'une émission de télévision diffusée le dimanche, le responsable de la fédération des industries textiles ait estimé regrettable

de ne pas avoir été sollicité. Or que n'aurait-on reproché en ce cas aux autorités? On leur aurait reproché de prendre du retard. Et, qui sait, ces entreprises se seraient peut-être même fournies à l'étranger.

Donc, la vérité a aussi ses droits. Il est primordial de respecter toutes les procédures de marché public. Nous avons connu des périodes où elles ont été remises en cause. Pendant huit ans et demi, j'ai dirigé la Défense. Aucune plainte n'a alors été introduite contre tel ou tel dossier. Les problèmes antérieurs concernaient pratiquement tous les partis.

Je ne vais pas répéter ce qui a été dit par M. Bayet pour la distribution. C'est une décision à laquelle il faut réfléchir. Il y a des commandants de province, par exemple. Comme l'a indiqué M. Mahdi, il faut que les masques parviennent dans les meilleures conditions aux habitants.

Je voudrais encore ajouter quelque chose. Reprocher au personnel diplomatique de s'être informé avant de prendre en considération des entreprises localisées à Hong Kong et au Vietnam, c'est lui reprocher d'avoir pris des mesures préventives.

C'est une mesure de précaution puisqu'on est d'abord allé voir si elles pouvaient répondre aux besoins tels qu'ils étaient exprimés, avant de dire qu'elles pouvaient convenir. Si on ne l'avait pas fait et que des problèmes s'étaient posés, on aurait dit qu'il aurait fallu se renseigner avant de le faire.

La difficulté politique réside notamment dans le fait que quand vous dites quelque chose, vous êtes critiqué, quand vous ne dites rien, vous êtes critiqué; quand vous faites quelque chose, vous êtes critiqué, quand vous ne faites rien, vous êtes critiqué; quand vous êtes présent, vous êtes critiqué et quand vous êtes absent, vous êtes aussi critiqué.

Dans ce cas, les décisions qui ont été prises étaient de dire qu'il fallait agir, et être présent. Je crois qu'on ne peut pas émettre de critiques quant à la politique qui a été choisie.

Par ailleurs, je veux bien tout ce qu'on veut. Mais il faudra se rendre compte, à un certain moment, dans ce Parlement, qu'il y a des spécificités. Il y a une commission de suivi des opérations militaires; il y a une commission des Achats militaires. On sait pourquoi elles ont été créées. Si les membres des commissions veulent avoir accès à l'ensemble des documents, je demande qu'ils soient revêtus des habilitations de sécurité. En effet, aujourd'hui, que ce soit en matière de suivi des opérations militaires, que ce soit en matière d'achats militaires, et alors que des vies de militaires peuvent être en jeu, il y a des fuites dans la presse qui sont préjudiciables à la Défense à proprement parler, mais aussi à l'ensemble du secteur. On peut ouvrir les dossiers, mais à condition que les personnes qui ont accès à ces derniers soient revêtues des habilitations de sécurité et qu'elles s'engagent à respecter les dispositions légales en la matière. Le ministre ne peut pas dire tout ce qu'il voudrait, si les personnes qui se trouvent en face de lui n'ont pas ces habilitations. Et puis, on lui reprochera de ne pas donner toutes les informations.

Les mêmes questions sur les masques seront peut-être posées la semaine prochaine, à l'occasion de la réunion de la commission des Achats militaires. Cela sera peut-être également le cas, demain, en séance plénière. Cela finit par être lassant, par créer un climat anxigène et par donner une image bordélique de notre pays, alors qu'une série de décisions ont été prises. Espérons maintenant qu'elles soient suivies de résultats positifs!

Comme certains d'entre vous l'ont dit, le titulaire du département a fait son travail de manière très correcte. Le suivi devra maintenant être assuré.

Je terminerai mon intervention en félicitant, à l'instar de tous les membres présents ici, le personnel de la Défense qui a réagi concrètement avec rapidité, efficacité et efficience.

Voilà ce que je voulais dire. Je ne m'énerve pas, mais finalement, deux fois, c'est beaucoup!

De **voorzitter**: Het actualiteitsdebat is hierbij afgerond. Ik ben iets ruimer geweest in de toegemeten spreektijd, maar ik meen dat het debat dat wel kon verdragen.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

**02 Vraag van Peter Buysrogge aan Philippe Goffin (Buitenlandse Zaken en Defensie) over "Het statuut van het medisch technisch korps" (55005583C)**

**02 Question de Peter Buysrogge à Philippe Goffin (Affaires étrangères et Défense) sur "Le statut du corps technique médical" (55005583C)**

**02.01 Peter Buysrogge (N-VA):** Mijnheer de minister, Defensie kampt al jaren met een tekort aan medisch personeel. Te weinig afgestudeerde artsen kiezen voor een militaire carrière en voor de vele artsen, tandartsen, specialisten, veeartsen en apothekers werkzaam bij Defensie biedt de burgerwereld financieel interessantere mogelijkheden. Aan het statuut van het medisch technisch korps werd in de afgelopen jaren al veel gesleuteld.

Op de ministerraad van 11 oktober 2019 werd een voorstel van uw voorganger, minister Reynders, goedgekeurd waarmee andermaal aanpassingen worden aangebracht aan het statuut van de medische officieren uit 2006. Er wordt ons gemeld dat het een herwaardering van de vakrichting, een verhoging van de aantrekkelijkheid en een optimalisatie van het rendement voor het individu en de organisatie met zich zou meebrengen.

Het voorstel werd naar de Raad van State gestuurd, maar vond zijn weg nog niet naar de banken van onze commissie, vandaar de volgende vragen.

Wat is de huidige stand van zaken in het dossier?

Welke budgettaire implicaties zullen uw aanpassingen voor het verhogen van de aantrekkelijkheid met zich meebrengen? Is er een advies van de Inspectie van Financiën?

De gemiddelde leeftijd in het huidige medische korps is vrij hoog. Het verbeteren, of eerder wijzigen, van de condities om jongeren aan te trekken, zal een impact hebben op de huidige groep. Wordt er in voldoende overgangsmaatregelen voorzien om een braindrain van de oudere generaties te vermijden?

**02.02 Minister Philippe Goffin:** Mijnheer Buysrogge, wat het voorontwerp van wet betreft dat voorziet in de aanpassing van de bestaande wet van 20 juni waaraan tot op heden geen uitvoering werd gegeven, werd een advies van de Raad van State ontvangen op 12 november 2019. Het voorontwerp dient na het advies van de Raad van State een tweede keer te worden voorgelegd aan de ministerraad. Twee koninklijke besluiten betreffende enerzijds het administratief en anderzijds het geldelijk statuut zullen uitvoering geven aan de wet. De beide ontwerpen van koninklijk besluit werden in oktober 2019 bezorgd aan de Inspecteur van Financiën voor een advies.

Met dit statuut beoogt Defensie drie objectieven: het herwaarderen van de vakrichting Medische Technieken, het verhogen van de aantrekkelijkheid van de vakrichting Medische Technieken en het optimaliseren van het rendement, zowel op het vlak van het individu als van Defensie.

Er is nu een advies van de Inspectie van Financiën. Dat advies bevat budgettaire ramingen, waarbij de ramingen van 2019 en 2020 logischerwijze buiten beschouwing gelaten dienen te worden. De budgettaire raming – brutobedragen geïndexeerd – is 4,4 miljoen euro in 2019, 4,9 miljoen euro in 2020, 5,9 miljoen euro in 2021, 6 miljoen euro in 2022 en 6,8 miljoen euro in 2023.

In de wet met betrekking tot het statuut van het medisch technische korps, in voege getreden op 20 juni, wordt niet in specifieke overgangsmaatregelen voor de oudere generaties voorzien. Het voorontwerp van wet dat als basis dient voor de uitvoeringsbesluiten beoogt enkel een inwerkingtreding van de wet van 20 juni in overeenstemming met de huidige gebruikte terminologie en reglementering.

**02.03 Peter Buysrogge (N-VA):** Mijnheer de minister, dit sleept al een hele tijd aan en ik hoop dat het nu snel naar deze commissie kan komen voor verdere bespreking. Ik kijk uit naar de behandeling ervan.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

**03 Vraag van Peter Buysrogge aan Philippe Goffin (Buitenlandse Zaken en Defensie) over "De problemen inzake de uitbetaling van het weddecomplement" (55005584C)**

**03 Question de Peter Buysrogge à Philippe Goffin (Affaires étrangères et Défense) sur "Les problèmes**

## **liés au paiement du complément de traitement" (55005584C)**

**03.01 Peter Buysrogge** (N-VA): Mijnheer de minister, de Medische Component van Defensie bewijst in deze crisis andermaal zijn nut en oogst lof voor zijn professionaliteit. Het zou erg ongelukkig zijn als er juist in deze periode, waarin er een extra inspanning wordt verwacht van deze mensen, problemen zouden ontstaan met hun vergoeding.

Sinds 2001 ontvangen diverse militairen die een paramedische functie uitvoeren een weddecomplement en een kritische geneeskundige toelage (KTG). Sinds een tweetal maanden zou een honderdtal verpleegkundigen deze echter niet meer ontvangen, dit naar verluidt door de afwezigheid van een lid van de administratie wegens ziekte.

Mijnheer de minister ik wil u hier enkele vragen over stellen. Ten eerste, kunt u bevestigen dat er zich een probleem stelt met de correcte uitbetaling van de lonen en supplementen aan het personeel van het militair hospitaal?

Ten tweede, als dat het geval is, wat zal Defensie hiertegen dan ondernemen om enerzijds te voorzien in een correcte betaling van de achterstallig gelden en anderzijds zulke euvels in de toekomst te voorkomen?

Ten derde, gebreken bij de uitbetalingen van lonen ten gevolge van een eventuele onderbemanning van de administratie kwamen ook in september al aan het licht op aangeven van de CHOD. Welke inspanningen werden inmiddels al geleverd om de dienst te versterken?

**03.02 Minister Philippe Goffin:** Mijnheer de voorzitter, de centrale loonadministratie werd pas verleden week door het Militair Hospitaal Koningin Astrid in kennis gebracht van een lokaal personeelsprobleem door ziekte sinds het begin van dit jaar. Hieropvolgend werden onderlinge afspraken gemaakt met de directie Administratie en Logistiek van het MHKA om een procedure in werking te stellen om in de toekomst de recurrente maandelijkse prestaties tijdig te kunnen vatten en uit te betalen aan de rechthebbenden. Dit betekent concreet dat een eerste uitbetaling plaats zal vinden op 8 mei en een tweede op 28 mei.

Deze maandelijkse prestaties zullen voortaan op het einde van de maand worden uitbetaald, samen met de wedden. Er wordt op continue basis gewerkt aan een vermindering van de verwerkingstermijnen en de tussenkomst van verschillende diensten wordt tot een minimum beperkt. Binnenkort zal het informatiesysteem HRM Defence worden uitgevoerd, waardoor een groot deel van de pecuniaire rechten automatisch zal worden berekend.

**03.03 Peter Buysrogge** (N-VA): Dank u voor dit antwoord.

Het was niet de eerste keer dat dit voorviel. We leven op dit moment in gevoelige tijden. We verwachten veel van de Medische Component van Defensie. Dergelijke zaken zouden we echt moeten kunnen vermijden. Uit uw antwoord heb ik begrepen dat er nu een procedure is om dit in de toekomst te voorkomen. Ik hoop dat die procedure rigoureus zal worden gevolgd.

*L'incident est clos.*

*Het incident is gesloten.*

**04 Question de Christophe Lacroix à Philippe Goffin (Affaires étrangères et Défense) sur "Le Musée royal de l'Armée" (55005615C)**

**04 Vraag van Christophe Lacroix aan Philippe Goffin (Buitenlandse Zaken en Defensie) over "Het Koninklijk Museum van het Leger" (55005615C)**

**04.01 Christophe Lacroix** (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, je voudrais vous confirmer tout le bien que je pense de vous, au même titre d'ailleurs que mon collègue M. André Flahaux. C'est à souligner.

Je voulais vous interroger sur le Musée royal de l'Armée. Suite à la conférence de presse du Conseil national de sécurité, c'est encore plus d'actualité que je ne le pensais en vous déposant cette question.

À l'instar des autres musées de notre royaume, le Musée royal de l'Armée et les autres lieux d'histoire et de

mémoire, gérés par la Défense, sont aujourd'hui fermés dans le cadre des mesures prises pour lutter contre le COVID-19.

Monsieur le ministre, l'entrée au Musée royal de l'Armée ayant été rendue payante sous la précédente législature, avez-vous déjà une estimation du manque à gagner pour le musée suite à cette fermeture? Avez-vous prévu un budget ou des mesures spécifiques pour permettre au musée et autres sites de ne pas être trop affectés par cette perte budgétaire?

Enfin, et là nous sommes vraiment dans l'actualité, lorsqu'une réouverture pourra être organisée dans le cadre du déconfinement, quelles mesures seront-elles prises par vos services afin de garantir la sécurité du personnel et des visiteurs? Je vous remercie.

**04.02 Philippe Goffin**, ministre: Monsieur le président, monsieur Lacroix, cette question colle effectivement à l'actualité suite à la réunion du Conseil national de sécurité et aux décisions qui ont été communiquées.

Le manque à gagner sur le site du Musée royal de l'Armée avoisinerait 130 000 euros. Il convient également d'ajouter à ce manque à gagner certain un manque à gagner potentiel.

À l'heure actuelle, il est difficile de se prononcer à ce sujet mais il semble probable que le Musée royal de l'Armée enregistrera une baisse de fréquentation par rapport à son niveau habituel durant plusieurs mois encore, malheureusement. À ce stade, les pertes encourues par le War Heritage Institute (WHI) peuvent être compensées par la diminution des dépenses de personnel et de fonctionnement durant la même période. De plus, le Conseil des ministres a décidé, le 20 mars dernier, que les Établissements scientifiques fédéraux ont la possibilité de faire appel à leurs réserves pour faire face au manque à gagner lié à la fermeture des activités due au COVID-19.

Afin d'assurer la sécurité du personnel et des visiteurs, le WHI appliquera l'ensemble des mesures que le Conseil national de sécurité imposera et impose pour rouvrir les musées. En outre, il a été décidé de ne rouvrir que certains sites du WHI le 19 mai pour autant que cette date soit confirmée, ce qui est le cas.

La cave McAuliffe à Bastogne, Bastogne Barracks, le Kemmelberg et le site de Brasschaat sont fermés à cause de leur taille modeste qui rend impossible la distanciation sociale. Vu leur large surface visitable, les autres sites ouvriront tout en assurant un nombre de visiteurs maximum dans les bâtiments. Le port du masque pour les visiteurs sera rendu obligatoire sur les sites et du gel hydroalcoolique sera mis à la disposition tant du personnel que des visiteurs. Par ailleurs, des affiches rappelant la distanciation sociale, le port du masque, l'utilisation du gel et d'autres réflexes efficaces pour lutter contre le virus seront placardées sur les différents sites ainsi que sur les sites web.

En conclusion, la sécurité tant du personnel que des visiteurs est au centre de nos préoccupations et de celles du WHI. Je vous remercie.

**04.03 Christophe Lacroix** (PS): Monsieur le ministre, je ne vous ai pas entendu pendant trente secondes mais j'ai retenu le principal.

Vous avez donné une estimation des pertes et vous avez dit que vous pouviez les compenser grâce aux économies réalisées en matière de personnel et que les Établissements scientifiques fédéraux – et dès lors le Musée de l'Armée – peuvent aller puiser dans leurs réserves si nécessaire. C'est une information nouvelle et intéressante.

Je vous remercie pour la qualité de la réponse. Il s'agit d'un musée important pour le devoir de mémoire et trop souvent délaissé. J'y suis attaché non seulement parce que j'y ai fait un stage pendant un an à l'issue de mes études d'histoire mais aussi parce que c'est un monument et un outil de mémoire au service de notre démocratie pour que ce que nous avons vécu hier ne se reproduise plus.

Les mesures de précaution (distance sociale, port du masque, gel) sont des gestes qui doivent devenir habituels et vous les instaurez. Je suis satisfait de votre réponse et je me réjouis de voir ce musée rouvrir, comme d'autres institutions scientifiques et culturelles en Belgique.

De **voorzitter**: Mijnheer Lacroix, ik kan u trouwens ook zeggen dat de minister de hele tijd goed verstaanbaar was in de zaal. U zult het integrale antwoord dus kunnen nalezen in het verslag.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

De heer Dallemagne is niet aanwezig. Bijgevolg vervalt zijn vraag nr. 55005662C.

**05 Samengevoegde vragen van**

- Kris Verduyckt aan Philippe Goffin (Buitenlandse Zaken en Defensie) over "De operatie Vigilant Guardian" (55005878C)
- Annick Ponthier aan Philippe Goffin (Buitenlandse Zaken en Defensie) over "Het afbouwplan van OVG" (55005987C)
- Sammy Mahdi aan Philippe Goffin (Buitenlandse Zaken en Defensie) over "De uitfasering van de operatie Vigilant Guardian (OVG)" (55006004C)

**05 Questions jointes de**

- Kris Verduyckt à Philippe Goffin (Affaires étrangères et Défense) sur "L'opération Vigilant Guardian" (55005878C)
- Annick Ponthier à Philippe Goffin (Affaires étrangères et Défense) sur "Le plan de retrait de l'OVG" (55005987C)
- Sammy Mahdi à Philippe Goffin (Affaires étrangères et Défense) sur "La cessation par étapes de l'opération Vigilant Guardian (OVG)" (55006004C)

**05.01 Kris Verduyckt** (sp.a): We hebben het al gehad over de operatie OVG. De minister had al aangekondigd dat dit afgebouwd zou worden. Vandaag is daar voorlopig nog geen spoor van. Ik zou daar graag een stand van zaken van krijgen. De heer De Crem zei maandag in de commissie dat er voorlopig geen sprake van is, zolang het OCAD zegt dat de dreigingsanalyse niet herzien wordt.

Wat zijn daarnaast de gevolgen van de coronacrisis op de aanwezigheid van soldaten in de straten?

**05.02 Annick Ponthier** (VB): Mijnheer de minister, u kondigde eind vorig jaar reeds aan dat er werk gemaakt zou worden van een afbouwplan van de operatie Vigilant Guardian. Deze operatie omvat de bewaking van gevoelige plaatsen in eigen land en ondersteunt zo de federale politie.

Op een vervolgvraag eind januari heeft u dan gemeld dat het aantal militairen gelijk zou blijven, maar dat de politie vanaf september 2020 de beveiliging van de sites opnieuw zelf zou kunnen uitvoeren.

Vervolgens heeft u in een gedachtewisseling rond de coronacrisis geantwoord dat Defensie momenteel andere prioriteiten had dan de uitvoering van het afbouwplan.

Zoals collega Verduyckt zegt, heeft uw collega-minister van Binnenlandse Zaken, Pieter De Crem, op mijn schriftelijke vraag geantwoord dat een afbouwplan dan weer moeilijk lag voor een regering in lopende zaken.

Alles in beschouwing genomen is de situatie momenteel anders, maar desondanks werd er vorige week opnieuw beslist dat er van een afbouwplan, althans voorlopig, geen sprake is.

Ik wil u daarom vragen naar een stand van zaken met betrekking tot de vooruitgang van het afbouwplan. Is er intussen al een globaal akkoord omtrent de afbouw? Daar wachtte men toen nog op. Kan de datum van september 2020 volgens u worden aangehouden? Indien neen, waarom niet?

**05.03 Sammy Mahdi** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik sluit mij aan bij de collega's.

Ik was heel tevreden toen ik eind vorig jaar hoorde dat u van plan was om de OVG volledig op te heffen. Het is verstandig dat een minister van Defensie aan Defensie denkt en rekening houdt met het feit dat onze landmacht op de juiste manier moet worden getraind en ingezet en dat ze de internationale reputatie die ze heeft gehad en nog steeds heeft hoog kan houden.

Ik ben heel benieuwd naar de manier waarop u dit hoopt te kunnen realiseren. Er was sprake van september. September ligt niet meer zo ver af, vandaar mijn bijkomende vraag op welke manier u al bezig bent met het vergemakkelijken van de overdracht tussen de militairen en de politie.

Welke stappen zijn er al gezet en welke zullen er nog worden gezet om tegen september te bereiken dat wat

een tijdelijke afspraak was ook tijdelijk blijft, iets waarop iedereen bij Defensie hoopt.

**05.04** Minister **Philippe Goffin**: Mijnheer de voorzitter, het plan dat tussen de federale politie en Defensie werd overlegd, voorzag in een eerste fase, na bijna vijf jaar, in een geleidelijke en progressieve terugname van de beveiligingsopdracht door de federale politie, zodat vanaf december 2019 nog 200 ontplooiden militairen en een snelle inzetbare reserve van 100 militairen nodig zouden zijn om de geïntegreerde politie te steunen.

De commissaris-generaal van de federale politie heeft een terugnameplan in het Strategisch Comité voor Inlichtingen en Veiligheid voorgesteld. Vanaf september 2020 zal de politie de beveiliging terug zelf kunnen uitvoeren, behalve op de nucleaire site in Vlaanderen.

Omwille van COVID-19 zijn heel wat scholen, religieuze gebouwen, musea en internationale instellingen gesloten, waardoor Defensie de federale politie met een aangepast dispositief versterkt. Ondanks het zeer lage reizigersaantal heeft de federale politie toch besloten om Defensie gedurende de crisis in de treinen en metrostation in te zetten.

De totale kostprijs van de operatie tussen januari 2015 en juli 2020 bedraagt 206,3 miljoen euro, inclusief de lonen van de ingezette militairen.

Ik geef u het overzicht per jaar: in 2015: 18,3 miljoen euro, in 2016: 64,5 miljoen euro, in 2017: 55,8 miljoen euro, in 2018: 33 miljoen euro, in 2019: 25,4 miljoen euro, in 2020 tot 2 juni: 9,3 miljoen euro.

**05.05** **Kris Verduyck** (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, u kent ons standpunt. Wij hebben steeds meer het gevoel dat het dossier een symbooldossier wordt. Wat nodig is, is nodig en wat niet nodig is, is niet nodig.

U hebt geantwoord dat u de operatie zal afbouwen. Wij houden u daaraan.

**05.06** **Annick Ponthier** (VB): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoorden.

U blijft bij het antwoord dat u begin 2020 al meegaf, namelijk dat u de afbouwdatum van september 2020 aanhoudt.

De logica, om op dit moment niet af te bouwen, ontgaat mij echter, eerlijk gezegd, gezien de omstandigheden die u hebt aangehaald en de mindere nood aan beveiliging van een aantal sites. Die logica ontgaat mij dus, zoals ik al heb aangegeven.

Ik hoop dat u uw collega van Binnenlandse Zaken binnenkort mee aan boord krijgt en effectief van het afbouwplan werk kan maken, zodat tegen september 2020 alles loopt zoals gepland.

**05.07** **Sammy Mahdi** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

De kostprijs van de OVG boeit mij niet. Wij moeten doen wat wij moeten doen. Wanneer militairen moeten worden ingezet om de veiligheid te garanderen, wat gedurende een zekere tijd het geval was, moeten wij dat doen.

Alleen ging het om een tijdelijke operatie, die echter nu al vijfeneenhalf jaar duurt. Mocht ik vijfeneenhalf jaar beweren dat ik een tijdelijk lief heb, dan zouden mijn vrienden opwerpen dat het niet echt tijdelijk is, dat mijn lief op die manier wel heel snel een tijdelijk lief zou worden en dat het uit zou geraken.

In het bewuste geval mag de tijdelijkheid dus wel eens worden bewezen.

Ik ben ook tevreden dat u niet terugkomt op de woorden die u niet zo lang geleden in de mond hebt genomen, met name dat er sprake is van een afbouwplan en dat wij tegen september 2020 hopelijk naar een uitdoving van de OVG kunnen uitkijken.

Ik begrijp dat er moeilijkheden zijn. Het gaat effectief om een symbooldossier. Het is niet gemakkelijk om afscheid te nemen van een operatie die al zo lang duurt.

U bent echter minister van Defensie. Ik reken dus vooral op u in uw hoedanigheid van minister van Defensie, om in het belang van Defensie en van onze landmacht te denken en ervoor te zorgen dat die militairen, die ooit de beslissing hebben genomen om zich bij Defensie aan te sluiten, de opdrachten kunnen doen waarvoor Defensie behoort te werken. Ik hoop ook dat wij de reputatie van onze landmacht, die ze – ik herhaal – op internationaal vlak heeft, hoog kunnen houden. Dat zal alleen maar kunnen, indien wij, behalve de nodige middelen die in Defensie moeten worden geïnvesteerd, ervoor zorgen dat deze operatie zo snel mogelijk uitdooft.

Ik kijk dus uit naar september 2020.

De **voorzitter**: Mijnheer Mahdi, het hele leven is zelfs tijdelijk.

*Het incident is gesloten.*  
*L'incident est clos.*

De vragen nrs. 55006022C en 55006023C van de heer Francken, de vragen nrs. 55006024C en 55006025C van de heer Buysrogge en de vragen nrs. 55006028C en 55006029C van de heer Freilich worden, met hun instemming, uitgesteld naar een latere vergadering.

**06 Question de Christophe Bombled à Philippe Goffin (Affaires étrangères et Défense) sur "Les conventions d'entraînement des ambulanciers militaires" (55005924C)**

**06 Vraag van Christophe Bombled aan Philippe Goffin (Buitenlandse Zaken en Defensie) over "De vormingsovereenkomsten voor militaire hulpverleners-ambulanciers" (55005924C)**

**06.01 Christophe Bombled (MR)**: Monsieur le président, monsieur le ministre, des ambulanciers font partie du personnel de la Défense. Dans le cadre de l'aide médicale urgente, les zones de secours peuvent accepter que des ambulanciers militaires effectuent des activités d'entraînement, pendant 120 heures par an, les jours ouvrables de 6 h à 22 h, au service 112 de ladite zone. Ceci est formalisé par la signature d'une convention, signée entre la zone de secours, la Défense et un superviseur d'entraînement.

Monsieur le ministre, à ce jour, quelles sont les zones de secours qui ont signé pareille convention avec la Défense? Cette convention est-elle également applicable pour les ambulanciers militaires qui sont en période de stage? Y a-t-il un nombre défini ou maximal d'ambulanciers militaires à la disposition de la zone de secours? Si un ambulancier militaire preste des heures d'entraînement au sein d'une zone de secours, peut-il, en dehors de ses heures de service, prester en tant qu'ambulancier volontaire civil pour cette même zone de secours?

**06.02 Philippe Goffin**, ministre: Monsieur le président, monsieur Bombled, à ce jour, 34 zones de secours en Belgique ont signé une convention d'entraînement des ambulanciers militaires avec la Défense. Pour les ambulanciers en période de stage, une convention a été conclue par lieu de stage. Le nombre de places est déterminé par les besoins et les possibilités de chaque zone. Un ambulancier militaire peut prester des heures en tant qu'ambulancier volontaire, en dehors des heures de stage, suivant les directives valables pour chacun des militaires.

**06.03 Christophe Bombled (MR)**: Cette convention est tout à fait bénéfique. Les parties sont gagnantes dans ce type de partenariat. En outre, cela solidifie les liens entre la Défense et la société civile et cela ne peut que renforcer l'image de marque de l'armée. Je vous remercie, monsieur le ministre.

*L'incident est clos.*  
*Het incident is gesloten.*

**07 Question de Christophe Bombled à Philippe Goffin (Affaires étrangères et Défense) sur "La mise en place d'une crèche à la base de Florennes" (55005925C)**

**07 Vraag van Christophe Bombled aan Philippe Goffin (Buitenlandse Zaken en Defensie) over "De opening van een crèche op de vliegbasis van Florennes" (55005925C)**

**07.01 Christophe Bombled (MR)**: Monsieur le président, monsieur le ministre, lors de sa visite à la base aérienne de Florennes, le 18 avril 2019, votre prédécesseur, Didier Reynders, avait évoqué la possibilité de doter cette infrastructure d'une crèche pour assurer une meilleure qualité de vie aux militaires et aux civils

qu'elle emploie.

Monsieur le ministre, pouvez-vous m'informer du suivi du projet, qui était à l'étude au sein de l'Office Central d'Action Sociale et Culturelle de la Défense (OCASC)?

**07.02 Philippe Goffin**, ministre: Monsieur le président, monsieur Bombled, tel que vous l'indiquez, l'installation d'une crèche à la base de Florennes est une possibilité évoquée le 18 avril 2019 par mon prédécesseur, Didier Reynders. Sur le principe, je n'y suis nullement opposé.

Toutefois, ce dossier doit être examiné dans le cadre plus large de l'attractivité du travail au sein de la Défense et de la rétention du personnel. En d'autres termes, il ne s'agit pas de couvrir un besoin limité à la base de Florennes. Il convient d'abord de cerner les besoins semblables au sein d'autres quartiers militaires et, ensuite, d'identifier là où les solutions susceptibles de répondre à l'ensemble de ces besoins se présentent.

Dans ce domaine, les aspects de rentabilité financière d'une installation à créer ne sont pas des éléments absolument déterminants mais doivent aussi être pris en compte dans l'analyse.

Dans le cas concret de la base de Florennes, il est apparu que l'ouverture d'une crèche nécessiterait un investissement en infrastructures et entraînerait une augmentation substantielle du subsidie de l'OCASC.

Il est aussi utile de savoir que dans le cadre plus général que je viens d'évoquer, un groupe de travail examine comment optimiser les *benefits* existants et quels nouveaux *benefits* pourraient être octroyés au personnel de la Défense. Le volet "accueil de jeunes enfants" fait partie de ces *benefits*. Ce volet peut être concrétisé de plusieurs manières: crèches d'entreprises, partenariats locaux ou octroi de moyens financiers au personnel concerné.

C'est la raison pour laquelle j'ai demandé une étude conjointe de l'OCASC et de l'état-major de la Défense avant de prendre une orientation plus précise. Je serai en mesure de vous donner plus de détails lorsque les premiers résultats de cette étude conjointe auront été présentés.

**07.03 Christophe Bombled** (MR): Monsieur le ministre, je vous remercie pour vos réponses. J'attendrai les résultats de l'étude.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

**08 Vraag van Bram Delvaux aan Philippe Goffin (Buitenlandse Zaken en Defensie) over "De implementatie van het jobverlies binnen Defensie" (55006020C)**

**08 Question de Bram Delvaux à Philippe Goffin (Affaires étrangères et Défense) sur "L'implémentation de la perte d'emplois au sein de la Défense" (55006020C)**

**08.01 Bram Delvaux** (Open Vld): Mijnheer de minister, ik wil vandaag in deze commissie de link leggen tussen de actualiteit van deze week en het actuele en dreigende personeelstekort binnen Defensie. Een crisis doet sommige sectoren groeien, maar andere jammer genoeg volledig in elkaar zakken. Vandaag is gebleken dat ook de luchtvaartsector zwaar wordt getroffen door de coronacrisis.

Mijnheer de minister, wordt op dit moment binnen Defensie proactief bekeken hoe het jobverlies in bepaalde sectoren door de coronacrisis het HR-tekort, dat binnen enkele jaren dramatisch zal zijn, kan compenseren? Indien doorstroming vanuit de luchtvaartsector mogelijk zou zijn, hoe zal dat dan precies in zijn werk gaan?

Zal er wettelijk gezien iets moeten veranderen aan het militair statuut? Zal er een flexibel aanwervingsprogramma worden opgestart, misschien aangepast aan het coronatijdperk?

Zijn er reeds bestaande initiatieven waarvan Defensie kan leren? Kijkt Defensie bijvoorbeeld naar andere landen, waar er misschien best practices bestaan naar aanleiding van nijpende tekorten?

**08.02 Minister Philippe Goffin**: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Delvaux, door de coronacrisis werden wij, net zoals andere bedrijven, verplicht om onze rekruterings- en selectieactiviteiten op te schorten. Op 11 mei 2020 zijn wij opnieuw gestart en wordt de beschikbare capaciteit gebruikt om prioritair de geplande

rekruterings- en selectieactiviteiten van de kaders, officieren en onderofficieren, uit te voeren. Later dit jaar wordt de prioriteit gegeven aan de werving van vrijwilligers.

De aanwerving van personen uit de luchtvaartsector zal verder worden bestudeerd, maar ook andere getroffen sectoren komen hiervoor waarschijnlijk in aanmerking. Het statuut van de reservemilitair biedt in de huidige vorm reeds mogelijkheden, maar vereist verdere studie.

Defensie houdt rekening met informatie die beschikbaar gesteld wordt door buurlanden en andere bedrijven, maar voorlopig zijn er nog geen best practices geïdentificeerd die kunnen worden overgenomen.

Het overleg met de vakbonden gebeurt op regelmatige basis, volgens de voorziene werkmethodes.

**08.03 Bram Delvaux** (Open Vld): Mijnheer de minister, bedankt voor uw antwoord.

Ik begrijp goed dat er een bestudering gestart wordt en dat is eigenlijk wel een positief gegeven. Als er mensen door de coronacrisis hun job verliezen, dan kunnen wij hen hopelijk tewerkstellen bij Defensie.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

**09 Vraag van Bram Delvaux aan Philippe Goffin (Buitenlandse Zaken en Defensie) over "De heropleving van IS en de Belgische aanwezigheid in Irak" (55006021C)**

**09 Question de Bram Delvaux à Philippe Goffin (Affaires étrangères et Défense) sur "La renaissance de l'EI et la présence belge en Irak" (55006021C)**

**09.01 Bram Delvaux** (Open Vld): Mijnheer de minister, de huidige pandemie heeft verstrekende gevolgen in verschillende conflictgebieden. Zo heeft *De Tijd* op 7 mei het over de herleving van IS, met gevechtsoperaties die een peil bereiken dat lang niet meer gezien werd. De meest verontrustende elementen in dit artikel waren de pogingen om oude smokkelroutes en financiering weer op poten te zetten. Reactivering van *sleeper cells*, het herstel van deze organisatie en de verhoogde terroristische dreiging die hiermee gepaard gaat, maken deel uit van een uitgesproken worstcasescenario.

Worden er op dit moment stappen gezet binnen de NAVO om deze dreiging het hoofd te bieden en een herstel van het kalifaat te voorkomen? Kan Europa, gezien de heikele relatie tussen de Irakese regering en de VS, een centrale rol spelen in de strijd tegen IS? Kan ons land een cruciale rol vervullen in Irak, gezien de uitmuntende reputatie van onze Belgische luchtmacht? Zijn er plannen om ons engagement binnen de coalitie tegen Daesh te vergroten?

**09.02 Minister Philippe Goffin:** Mijnheer Delvaux, de NAVO speelt geen directe rol in de strijd tegen Daesh maar een adviserende rol voor de Iraakse strijdkrachten die het gevecht voeren. De internationale coalitie tegen Daesh is nog steeds actief in Irak en Syrië.

COVID-19 veroorzaakt een pauze in de trainingsactiviteiten in steun van de Iraakse veiligheidsdiensten. In deze omstandigheden blijven de Iraakse veiligheidsdiensten autonoom operaties tegen Daesh voeren. Desondanks wordt er op dit moment in Irak een hogere intensiteit in de acties van Daesh vastgesteld. Dit fenomeen verdient onze aandacht. De gerealiseerde resultaten in de strijd tegen Daesh zijn te kostbaar om verloren te laten gaan.

De secretaris-generaal van de NAVO heeft aan de nieuwe Iraakse eerste minister, de heer Al-Khadimi, bevestigd dat de alliantie bereid is om verder te gaan met de ontwikkeling van de samenwerking met Irak. De heer Al-Khadimi onderstreepte het belang van een versterking van de samenwerking met de NAVO in het kader van de strijd tegen het terrorisme. Na de recente geslaagde regeringsvorming in Irak ligt de weg open voor internationaal overleg met de nieuwe Iraakse regering.

De VS hebben een strategische dialoog aangekondigd voor midden juni. Om dat overleg gestalte te geven als lid van de coalitie tegen Daesh neemt de EU deel aan de strijd tegen deze terroristische organisatie. De situatie op het terrein bevestigt nogmaals dat de strijd tegen Daesh niet gestreden is en dat de druk op Daesh hoog moet blijven om een heropflakking te voorkomen.

Ook ons land kan daar een rol in spelen en zijn bijdrage aan de coalitie verstevigen. De hernieuwde inzet

van het detachement met F-16's zal eerstdaags voor politieke goedkeuring worden voorgelegd. Ook het Parlement zal worden betrokken.

**09.03 Bram Delvaux** (Open Vld): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Dat is meer dan voldoende.

*Het incident is gesloten.*

*L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Ik dank de minister voor zijn aanwezigheid, na een drukke dag.

*De openbare commissievergadering wordt gesloten om 18.44 uur.*

*La réunion publique de commission est levée à 18 h 44.*